

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

Ústav Dálného východu

Bakalářská práce

Simona Fantová

Obraz hlavních hrdinů v tchajwanských komiksech pro dospívající dívky

A Study of Protagonists in Taiwanese Comics for Adolescent Girls

Praha 2018

Vedoucí práce: Prof. PhDr. Olga Lomová, CSc.

Poděkování

Ráda bych poděkovala své vedoucí práce, Prof. PhDr. Olze Lomové, CSc., bez jejíchž cenných rad, podnětných připomínek a veliké trpělivosti by práce nemohla vzniknout. Velké díky též patří моým rodičům за podporu během studií.

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně a výhradně s použitím citovaných pramenů, literatury a dalších odborných zdrojů.

V Praze dne 11. května

.....

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zabývá sociálně-kulturním aspektem tchajwanských komiksů, na něž pohlíží jako na žánr konzumní literatury. Konkrétně bude podrobena zkoumání deset komiksů pro dospívající dívky, které byly na Tchaj-wanu publikovány mezi roky 1999–2011. Cílem práce je popis dívčích hrdinek a chlapeckých hrdinů těchto komiksů, zejména způsob prožívání romantických vztahů, ale i vztah k jejich rodinám a přátelům, přístup ke vzdělání, tradici a náboženství. V práci též bude zkoumán rozdíl v prožívání výše zmíněných aspektů mezi dívčími a chlapeckými hrdiny. Tyto poznatky jsou dále zasazeny do souvislostí místní tradice a současné tchajwanské společnosti.

Klíčová slova

komiks, manhwa, manga, Tchaj-wan, dívčí literatura, konzumní literatura

Abstract

This bachelor thesis deals with the sociocultural aspect of Taiwanese comic books, which are seen as a genre of popular fiction. The thesis will specifically examine ten Taiwanese comics for adolescent girls, which were published in Taiwan between 1999–2011. Main focus is on young female and young male protagonists of these comic stories, with emphasis on their attitude towards romantic relationships as well as their approach to families and friends, education, tradition and religion. The thesis will also analyze the differing attitudes of young female and young male protagonists towards the aspects mentioned above. The findings will be linked to the local tradition and contemporary Taiwanese society.

Key words

comics, manhwa, manga, Taiwan, literature for adolescent girls, popular fiction

Obsah

1. Úvod.....	7
2. Metodologie.....	9
3. Literárně-historické pozadí.....	10
3.1. Co je to komerční literatura.....	10
3.2. Dívčí román.....	11
3.3. Komiks, komiks na Dálném východě.....	12
3.4. Komiks pro dospívající dívky <i>shaonü manhua</i> 少女漫畫	13
3.5. Proces vzniku komiksů.....	14
3.6. Historie a současnost tchajwanského komiksu.....	15
4. Prameny.....	18
4.1. Autoři.....	19
4.2. Děj vybraného vzorku komiksů.....	20
5. Společné rysy vybraného vzorku komiksů.....	25
5.1. Svět vybraného vzorku dívčích komiksů.....	26
5.1.1. Dívčí postavy.....	27
5.1.2. Chlapecké postavy.....	28
5.2. Romantické vztahy.....	30
5.3. Genderové role dívčích a chlapeckých hrdinů.....	35
5.3.1. Dívky.....	36
5.3.2. Chlapci.....	38
5.4. Přátelství.....	40
5.5. Rodina.....	42
5.6. Přístup ke vzdělání, mimoškolní aktivity, životní cíle.....	45
5.7. Náboženství, tradice.....	48
6. Závěr.....	50
7. Seznam literatury.....	51
7.1. Prameny.....	51
7.2. Sekundární literatura.....	51
8. Seznam příloh.....	55

1. Úvod

V porovnání se zeměmi Evropy a Ameriky se komiks na Dálném východě těší dosti odlišnému postavení. Komiks zde není jen marginálním médiem určeným pouze pro omezený okruh specifické skupiny lidí, nýbrž široce rozšířeným fenoménem, který je čten velkou masou lidí bez ohledu na věk, pohlaví či vzdělání. Tchajwanský komiks v tom není výjimkou, mezi místními čtenáři se těší značné oblibě, zvláště pak u dospívající mládeže.

Pro komiks pocházející z Dálného východu se používají i v evropských jazycích pojmenování pocházející z jazyka země původu – pro japonský komiks se používá termín *manga*, korejský komiks se označuje jako *manhwa* a komiks z čínsky mluvících zemí (včetně Tchaj-wanu) se nazývá *manhua*.

Komiks je formou, ve které mohou být tvořena jak díla vysoké (umělecké) literatury, tak díla spadající do literatury komerční.¹ Tato práce se zabývá právě komiksy, které spadají do oblasti literatury komerční, konkrétně žánrem pro dospívající dívky. Takováto díla nekladou velké nároky na pozornost čtenáře, používají zavedené a osvědčené literární postupy a klišé. Děj popisují šablonovitě a postavy zde figurují výhradně jako nositelé děje a reprezentanti určitých typů s vyhraněnou společenskou rolí, nemají složitou vnitřní psychologii ani vývoj. Pravidlem též bývá šťastný konec příběhu. Jedná se o četbu relaxační, která neklade čtenáři otázky a přejímá zavedené společenské hodnoty, vzorce a dílené ideály. Jejich účelem je hlavně čtenáře zaujmout a dosáhnout co nejvyššího prodeje. Zásadní je též rozdělení na žánry podle skupiny čtenářů, kterým je dílo určeno. V této práci se zaměřím na komiksy určené pro dospívající dívky. Ty se vyznačují zejména tím, že jejich hlavní hrdinkou je dospívající dívka, se kterou se čtenářky mohou ztotožnit. Častá je též milostná zápletky, zvláště pak prožívání první lásky.

Na tchajwanských komiksech pro dospívající dívky mě zajímá sociálně-kulturní aspekt tohoto žánru. Budu si všímat hlavních protagonistů příběhů, zejména pak dívčích hrdinek, ale i jejich chlapeckých protějšků, jejich životních cílů a hodnotového systému, či přístupu k domácí tradici. Zaměřím se na způsob prožívání romantických vztahů a přátelství. Budu si také všímat, jaké je místo protagonistů příběhů v rodině a společnosti a jaký je jejich vztah k osobám, které pro ně představují autority.

¹ Termín „komerční literatura“ je použit ve smyslu terminologie, jak ji ve svých publikacích používají Dagmar Mocná (1996), Dagmar Mocná a Josef Peterka (2004) či Oldřich Sirovátka (1990).

Přestože je tchajwanský komiks na Tchaj-wanu oblíbený a široce rozšířený, nachází se na okraji akademického zájmu. Mimo Tchaj-wan se jedná o téma neprobádané, kterému se věnuje jen málokdo. Neexistují publikace, které by se tímto tématem systematicky zabývaly. Tchajwanský komiks je tak popisován pouze v několika málo článcích, případně je mu věnováno pár kapitol v publikacích zabývajících se východoasijským komiksem obecně či tamější popkulturou. Jedním z mála odborníků zabývajících se tímto tématem je americký sinolog Nick Stember, který se chystá překládat vybrané tchajwanské komiksy, tvoří internetovou encyklopedii čínskojazyčného komiksu a zároveň o tchajwanském komiksu občasně přednáší. Další osobou zabývajícím se tchajwanským komiksem je Chin-Ming Lee, jenž ve své diplomové práci jednak popisuje historii komiksu na Tchaj-wanu, ale hlavně se zabývá komiksem jakožto médiem, ve kterém se projevují prvky utlačované kultury.

Pramenem k této práci je deset různých tchajwanských komiksů vydaných v šesti různých nakladatelstvích mezi roky 1999 a 2011. V jednom případě se jedná o samostatný příběh, ve zbylých devíti případech se jedná o první díly delších sérií.

Vzhledem k povaze pramene (příběh v tomto druhu komerční literatury vzniká postupně a na základě obliby u čtenářů a sám autor často ani neví, jak a jestli vůbec příběh skončí) a zkoumaným prvkům nepovažuji za podstatné číst další díly těchto komiksů či se zajímat o vyústění příběhu.

Pro přepis čínských jmen a pojmů používám mezinárodní transkripci *pinyin* 拼音 bez tónových značek, a to vždy v doprovodu čínských znaků v tradiční podobě. Pouze pro termíny *Tchaj-wan*, *tchajwanský* a *Čankajšek* používám českou transkripci, jelikož se jedná o úzus doporučený a používaný Tchajpejskou hospodářskou a kulturní kanceláří a zároveň je toto použití v českém jazyce zavedené. Japonské pojmy pak přepisuji pomocí Hepburnovy transkripce doprovázené japonskou sadou znaků *kanji* 漢字, případně abecedou *hiragana* 平仮名.

2. Metodologie

Nejprve budou představeny pojmy, které jsou zásadní pro porozumění tématu této práce. Charakterizovaná tedy bude komerční literatura a pod ni spadající žánr dívčí román. Dále práce stručně pojedná o komiksu a jeho specifickém postavení na Dálném východě. Poté charakterizuje dívčí komiks (čínsky zvaný *shaonü manhua* 少女漫畫, v Japonsku pak nazývaný *shōjo manga* 少女漫画), stručně popíše pozadí jeho vzniku a nastíní jeho vývoj. Zmíněn bude též proces vytváření komiksů a specifická úloha autorů a editorů. Nakonec popíše historii komiksu na Tchaj-wanu.

V další části pak budou představeny jednotlivé analyzované komiksy a jejich autoři, bude zde také nastíněn děj těchto komiksových příběhů. Na tomto základě budou formulovaná témata, která se v komiksech objevují a jsou pro žánr komiksu pro dospívající dívky zásadní. Následující kapitoly pak postupně tato témata podrobněji popíší a ukážou, jak se v jednotlivých komiksech projevují. V těchto kapitolách též bude věnován prostor pro zamyšlení, proč jsou pro zkoumaný žánr zásadní právě tato témata.

V závěru pak budou shrnuty získané poznatky a nastíněné otázky pro případný další výzkum.

3. Literárně-historické pozadí

3.1. Co je to komerční literatura

Komerční literatura (též literatura populární, konzumní, paraliteratura či brak) je takový druh literatury, který si klade za cíl především čtenáře zabavit – plní tedy zábavnou a rekreační funkci (Sirovátka 1990: 7). Přestože se nejčastěji popisuje v opozici k vysoké či umělecké literatuře, komerční literatura nemusí být nutně zcela odtržená od respektované „vysoké“ literatury. Z vysoké literatury přejímá zažitá postupy, zároveň ale někdy může zpětně ovlivňovat i literaturu vysokou.

Komerční literatura je obecně oblíbenější než literatura umělecká, vychází v násobně větších nákladech a je pro ni zásadní úspěch u čtenářů. Bývá též levnější a často i dostupnější, její produkce není tak nákladná (používá se brožovaná vazba, vyrábí se z levných surovin, produkt má spotřební povahu).

Pro komerční literaturu je typické členění na žánry, které vychází hlavně z okruhu čtenářů, pro které je dílo určeno (tedy podle věku, pohlaví či zájmu recipientů). Žánrový systém je odlišný od literatury umělecké a žánry se mezi sebou zpravidla neprolínají (Mocná, Peterka 2004: 503).

Komerční literatura se vyznačuje zejména důrazem na epičnost děje, nezabývá se tolik vnitřními prožitky postav a postavy zde figurují pouze jako nositelé děje, jejichž osobnostní rysy jsou potlačeny. Lze říci, že čím složitější je děj, tím jednodušší jsou postavy (Čapek 1984: 166). Děj je lineární, přímočarý a snadno pochopitelný, nepřipouští více interpretací a autoři se nepouštějí do žádných experimentů. Takováto literární díla nekladou velké nároky na pozornost čtenáře, autoři tak svým čtenářům vychází vstříc a často opakují jednotlivé prvky děje.

Komerční literatura není realistická, ovšem realitou se intenzivně zabývá (Plaul 1979: 352). Sice se zde tedy řeší problémy spojené s každodenním životem, ovšem realita je vykreslená ploše a nepřesně. Dalším znakem je výrazně černobílé vidění světa, jsou zde jasně vymezeny hranice mezi dobrem a zlem. Jazyk i způsob popisu děje je ustálený, schématický a šablonovitý, často se setkáváme se stejnými typy postav. Příběhy mají zpravidla šťastný konec.

Na rozdíl od vysoké literatury je komerční literatura konvenční, neklade čtenáři otázky a drží se zažitých společenských hodnot, představ a sdílených ideálů, čímž tyto zároveň dále šíří a utvrzuje.

Zásadním znakem jsou též názvy děl, které mají čtenáře upoutat, sdělit, o jaký žánr se jedná, a zároveň odkázat na děj. Poutavý titulek je pak doplněn podobně výraznou ilustrací či fotografií na přebalu, která má spojitost s titulkem (viz příloha 1).

Autoři komerční literatury zhusta používají pseudonymy, které nezřídka korespondují právě s žánrem, který tvoří. Autory k tvoření takovýchto děl často vede zejména touha po úspěchu, nikoliv primárně potřeba se vyjádřit (Mocná, Peterka 2004: 501). V případě úspěchu pak zpravidla vznikají pokračování těchto děl, které mohou tvořit dlouhé série.

Vzhledem k výše zmíněné funkci komerční literatury jsou díla často (ne však výlučně) psána prózou (Mocná, Peterka 2004: 504).

Jak v doslovu ke knize *Příběhy soudce Paoa* od autora Š' Jü-kchuna píše Olga Lomová, v Číně se populární literatura těší značné oblibě a zároveň má velmi dlouhou tradici i specifické postavení. Již zhruba od 10. století se zde literatura rozštěpila na tzv. vysokou literaturu, jenž byla psaná klasickou čínštinou a byla určena pro malý okruh vzdělanců, a literaturu zábavnou, která byla psaná hovorovým jazykem a odpovídala vkusu široké veřejnosti (1989: 186). Když se na začátku 20. století v Číně rozhořelo Hnutí za novou kulturu, populární literatura se ocitla v centru zájmu vzdělanců mimo jiné právě díky používání hovorového jazyka, který se stal základem pro vytvoření pravidel současné standardní čínštiny (Fairbank 1992: 266).

3.2. Dívčí román

Dívčí román (případně též román s dívčí hrdinkou) je žánr komerční literatury, který je určen pro dospívající dívky. Centrem tohoto žánru komerční literatury je právě dospívající dívka, její rozvoj a konfrontace s autoritami (rodiče, škola), vrstevníky a širší společností. Hlavní hrdinka se často ocitá v mezní situaci (změna školy, rozvod rodičů, smrt blízké osoby, změna ekonomické situace rodiny...) a je nucena na ni reagovat. Velice častým tématem je též milostná zápleтка, zvláště pak první láska, ovšem intimní záležitosti jsou zpravidla popisovány jen nepřímou a v náznacích. Příběhy mají často značně komplikovaný děj a důležitou roli v nich hraje prvek náhody. Díla jsou psána tak, aby se s nimi čtenářky mohly snadno ztotožnit.

Dívčí román se částečně může krýt s tzv. červenou knihovnou.² Prostředí dívčích románů, podobně jako je tomu často i v červené knihovně, je často exkluzivní, dekorativní městské, s vybranou bohatou, chytrou, krásnou a vtipnou společností.

V průběhu časů můžeme sledovat proměňující se typy hrdinek – do první světové války se jednalo především o dívky z lepší společnosti, které byly milé, i když často poněkud rozmazlené a svéhlavé, jejichž příběh byl završen svatbou; v pozdějších letech se pak začínají více vyskytovat hrdinky z méně exkluzivního prostředí mající vlastní umělecké, sportovní či jiné ambice a završení příběhu v podobě svatby již není nezbytné (Sirovátka 1990: 25).

Dívčí román mívá většinou podobu prózy, někdy se však lze setkat i s jinými formami, například komiksem, a to zejména v zemích, kde má četba komiksu delší tradici, jako například ve Francii. (Slabý 1967: 14).

3.3. Komiks, komiks na Dálném východě

Komiks, někdy též nazývaný sekvenční umění, jsou záměrně seřazené kreslené či jiné obrazy mající za cíl sdělit informaci a / nebo vzbudit estetický dojem (McCloud 1994: 9). Přítomnost textu zde není nezbytná, jakkoliv naprostá většina komiksů text využívá. Komiks může mít jak formu vysokou (uměleckou), tak konzumní.

Komiks na Dálném východě, zejména pak v Japonsku (odkud čerpá inspiraci právě tchajwanský komiks), má na rozdíl od zbytku světa dosti specifické postavení. To je dáno nejenom rozličným množstvím žánrů, ale i velikou čtenářskou základnou. Vznikají zde komiksová díla jak umělecky hodnotná ve vysokém stylu, tak široce rozšířená komerční díla. S výše zmíněnou komerční literaturou mají takovéto komerční komiksy společné výše zmíněné rysy, zejména pak zábavnou a rekreační funkci a rozdělení na žánry podle pohlaví, věku a zájmů čtenářů.

Komiks z Dálného východu často bývá souhrnně označován jako *manga*. Tento termín by se však měl používat pouze pro komiks pocházející z Japonska, komiksy pocházející z ostatních zemí tohoto regionu se správně označují termíny pocházejícími z jazyků země původu daných komiksů (Stember 2014). Zatímco japonský komiks se tedy nazývá *manga*, pro korejský komiks

² Červená knihovna je žánr konzumní literatury, který je též někdy nazýván milostný román či román ze společnosti. Je určen dospělým čtenářkám a hlavním tématem je milostný vztah. (Mocná, Peterka 2004: 86).

existuje pojmenování *manhwa* a komiks z čínsky mluvících oblastí (Čínská lidová republika, Tchaj-wan, Hongkong, Singapur...) se správně nazývá *manhua*. Všechny tyto termíny ovšem pochází z čínštiny a lze je v daných jazycích zapsat čínskými znaky 漫畫 / 漫画. Vzhledem k tomu, že termín *manhua* referuje nejen ke komiksu tchajwanskému, ale k jakémukoliv komiksu z čínsky mluvících zemí, tak pro větší přesnost používám označení *tchajwanský komiks*.

3.3. Komiks pro dospívající dívky *shaonü manhua* 少女漫畫

Komiks pro dospívající dívky (čínsky *shaonü manhua* 少女漫畫, japonsky *shōjo manga* 少女漫画), kterým se tato práce zabývá, je žánr určený převážně dívkám ve věku od 11 do 19 let. Jako takový se vyznačuje stejnými rysy jako výše popsaná komerční literatura, respektive dívčí román, se kterým sdílí i stejná témata.

Dálněvýchodné komiksy pro dospívající dívky mají svůj původ v japonských dívčích časopisech z dvacátých let, které měly šířit tzv. *shōjo bunka* 少女文化 – dívčí kulturu. Tyto časopisy byly určené pro vzdělané japonské dívky pocházející z nově vznikající střední třídy, které byly přibližně ve věku 12-17 let (MacWilliams 2008: 129).

Japonský termín *shōjo* 少女 odkazuje nejen k fyzicky dospělé, ovšem psychicky ještě nezralé a neprovdané dívce, ale i k ideálům, které by taková dívka podle japonské společnosti měla splňovat (zejména se zdůrazňují láska k bližnímu, nevinnost a čistota, fyzická krása) (MacWilliams 2008: 128). Právě pro takové dívky byly tyto časopisy určeny, nacházely se v nich povídky a články zabírající se tématy souvisejícími s tímto fenoménem. Časopisy byly doprovázené četnými ilustracemi či krátkými komiksovými stripy mladých dívek obklopenými květinami, pro které byly typické zejména veliké oči zrcadlící duševní rozpoložení, což je dodnes základní rys kresby dívčích komiksů (viz příloha 2). Z těchto ilustrací se postupně po druhé světové válce vyvinuly dívčí komiksy (MacWilliams 2008: 132).

Ze začátku se zabývaly různými sladkobolnými tématy souvisejícími s těžkou poválečnou situací země, jako je například hledání ztracených příbuzných či ocitnutí se bez domova. Příběhy té doby se nezaobíraly romantickými vztahy, protože nebylo žádoucí, aby si neprovdané dívky – konzumentky těchto příběhů samy našly romantické vztahy, které by mohly narušit ideál nevinnosti (Křivánková, Tesař, Veselý 2017: 65–68).

Rozvoj dívčího komiksu v Japonsku pak nastal v sedmdesátých letech (MacWilliams 2008: 138, 143). Tou dobou se okruh témat rozšířil například o sportovní aktivity, a téma romantických vztahů postupně přestalo být tabu, jakkoliv bylo třeba jej zobrazovat tak, aby byla zdůrazněna nevinnost hlavní hrdinky (Křivánková, Tesař, Veselý 2017: 69–70).

Co se týče autorů, tak nejprve se jednalo o muže, a to zejména o takové, kteří se ještě neproslavili jako komiksoví autoři, a proto vzali za vděk tvorbou mangy pro dívky, která byla tou dobou považována za podřadný žánr. Kolem šedesátých let se začaly postupně objevovat první autorky-ženy (Křivánková, Tesař, Veselý 2017: 70). Dnes jsou tvůrci komiksů pro dospívající dívky téměř výhradně ženy, ovšem ostatní pozice (zejména editoři), jsou většinou obsazeny muži (MacWilliams 2008: 128).

3.4. Proces vzniku komiksů

Komiksy jsou vydávány jednotlivými nakladatelstvími nejprve v různých časopisech. Každé nakladatelství vydává určité množství časopisů určených rozličným skupinám čtenářů, přičemž rozhodující je věk a pohlaví recipientů. Nakladatelství mají mnoho způsobů, jak zjistit, které komiksy či jaká témata jsou oblíbené.³ Podle čtenářských preferencí pak buďto komiksy vychází dále knižně, nebo je jejich vydávání zastaveno (Prough 2011: 24).

Pokud se komiks uchytl, autoři se dostávají pod obrovský tlak a musí v krátkých termínech vytvářet stále další díly komiksových příběhů (Křivánková, Tesař, Veselý 2017: 15). V procesu tvorby mají ovšem významné slovo editoři, kteří mohou výrazně ovlivňovat podobu příběhu. Editoři příběhy ovlivňují jednak podle vlastního uvážení a zkušeností s tím, jaká témata jsou vhodná a mají šanci se dobře prodávat, ale i na základě zpětných reakcí čtenářů (Prough 2011: 106).

3 Časopisy pravidelně povzbuzují své čtenáře k vyplňování anket, zájem o tyto ankety je podpořen zejména odměnou v podobě dárku. Čtenáři vybraní na základě rozličných kritérií jsou též často zváni, aby se účastnili akcí, na kterých se mohou setkat s oblíbenými autory, v rámci čehož tvůrci mohou vyzpovídat čtenáře. Nakladatelství jsou též oblíbené cíle školních výletů, během kterých se tvůrci opět mohou setkat se svými čtenáři a zjistit tak nejen jejich názor na komiksy, ale i oblíbené způsoby trávení volného času či jiná témata uplatnitelná v komiksové tvorbě. (Prough 2011: 82)

3.5. Historie a současnost tchajwanského komiksu

První komiks přišel na Tchaj-wan z Japonska v roce 1905, tedy v době japonské okupace Tchaj-wanu. Jednalo se o časopis *Tokyo Puck*,⁴ ve kterém vycházely japonské komiksy (Chin-Ming Lee 2002: 22). Ty zaznamenaly na Tchaj-wanu úspěch, a proto se i zde začali objevovat první autoři domácích komiksů. Nejvýraznější z nich byl Chen Kuang-hsi,⁵ který dokonce roku 1925 vyhrál první místo v celojaponské soutěži o nejlepší komiks (Chin-Ming Lee 2002: 23). Ve čtyřicátých letech začala na Tchaj-wanu působit organizace sdružující komiksové autory – New Manga Artist Association, která mimo jiné nabízela korespondenční kurzy komiksové tvorby (Chin-Ming Lee 2002: 23).

První ryze tchajwanský komiksový časopis pojmenovaný *Xin xin* 新新 [Novinky] (v anglických textech se vyskytuje pod názvem *Hsin Hsin*) začal vycházet na sklonku druhé světové války. Vycházel i poté, co na Tchaj-wanu začala vláda Kuomintangu, v té době v něm často vycházely komiksové satiry.⁶

Po roce 1949 byl tchajwanský komiks obohacen o nové vlivy. Do této doby v zásadě pouze přejímal japonské vzory, ovšem s příchodem imigrantů z čínské pevniny, kde nově vznikla Čínská lidová republika, se obohatil jednak o čínské prvky (téma bojových umění a čínské historie, ale i vliv tradiční tušové malby), ale i o prvky americké (američtí vojáci pobývající v padesátých letech na Tchaj-wanu s sebou donesli i produkty americké popkultury). Spojením těchto vlivů v polovině padesátých let vzniká typicky tchajwanský komiks vyznačující se jednak charakteristickou kresbou (kombinující prvky japonské mangy, tušové kresby i amerických komiksů) (Chin-Ming Lee 2002: 23-25), ale i okruhem oblíbených témat (až 80 % tehdejších komiksů bylo v žánru *wu xia* 武俠⁷ – zabývaly se zvláště různými zbojníky bojujícími za práva prostých lidí, což bylo oblíbené téma jistě i díky tehdejší neutěšené politické situaci) (Chin-Ming Lee 2002: 26).

4 Tento časopis byl inspirovaný satirickým časopisem *Puck*, který vycházel ve Spojených státech mezi lety 1871 až 1918 a stal se prvním úspěšným americkým periodikem svého žánru. Citováno podle <http://splitsider.com/2014/09/puck-magazine-and-the-birth-of-modern-political-cartooning/>, navštíveno dne 8. 5. 2018.

5 Jakkoliv se jméno tohoto autora objevuje ve více zdrojích, nikde se mi bohužel nepodařilo dohledat jeho jméno ve znacích.

6 Citováno podle <http://dhtlj.nmtl.gov.tw/opencms/journal/Journal032/> Navštíveno dne 6. 4. 2018.

7 Oblíbený čínský žánr, vznikají v něm nejen komiksy, ale i třeba akční filmy či konzumní literatura. Ústředním tématem jsou bojové sporty, respektive hrdinové tyto sporty praktikující. Děj se zpravidla odehrává ve starší historické době a hrdinové jsou bojovníci, kteří se často zastávají utlačovaných prostých lidí. Citováno podle http://media.huayuworld.org/culture/chinese/cul_kungfu/e/1-11.htm, navštíveno dne 7. 4. 2018.

Rozmach komiksu v té době souvisí i s faktem, že během tzv. bílého teroru byla média na Tchaj-wanu přísně cenzurovaná, ovšem komiks byl obecně považovaný za nízké umění, a proto vláda po dlouhou dobu nepovažovala za nutné jej cenzurovat. Díky tomu mohlo vycházet značné množství komiksových politických satir (Chin-Ming Lee 2002: 26–27).

První zlatý věk komiksu ovšem skončil roku 1962, kdy Čankajšek rozhodl o zákazu komiksu, protože podle něj byla témata, která zpracovával, nevhodná pro děti a podle jeho názoru mohla u nich vést až k šílenství. Toto později vedlo k rozkazu zničit veškeré komiksy vydané před rokem 1967. Kvůli tomu zanikly prakticky všechny instituce související s komiksovým průmyslem a přerušila se tak tradice tchajwanského komiksu (Chin-Ming Lee 2002: 28).

K obnovení vydávání komiksů došlo až po roce 1975, ovšem na přerušenou tradici tchajwanského komiksu se již nepodařilo navázat. V té době vycházely hlavně pirátské kopie japonských komiksů. S politickým uvolněním v osmdesátých letech se opět začínají objevovat krátké satirické komiksy a karikatury (Chin-Ming Lee 2002: 29).

Se zrušením stanného práva roku 1987 skončila i cenzura a komiks se obohatil o nové žánry. Začaly tak mimo jiné vznikat první tchajwanské ryze dívčí komiksy (Chin-Ming Lee 2002: 32–33). Komiks se též stává součástí veřejného prostoru, objevuje se i v reklamách a stává se součástí každodenního života. Tchajwanská vláda též postupně začíná uznávat, že komiks je součástí běžného umění, nikoliv pouze záležitost určité malé subkultury. Díky tomu jsou v něm stále více reflektována i závažnější témata (Chin-Ming Lee 2002: 35–36). Tchajwanská vláda v současnosti již docenjuje význam komiksu pro místní kulturu, a proto se na jeho rozvoj rozhodla přispět vysokou finanční částkou,⁸ zároveň plánuje spolupracovat na stavbě muzea komiksové tvorby ve městě Taichung.⁹ Na Tchaj-wanu se v současnosti pravidelně konají mnohé akce spojené s komiksovou kulturou¹⁰ a zároveň jsou tchajwanští umělci zastoupeni i na světových komiksových výstavách a soutěžích.¹¹ Přestože obliba tchajwanského komiksu takto narůstá, a to i s podporou vlády, překlady komiksů importovaných z Japonska jsou stále rozšířenější než komiks vznikající na domácí půdě.¹²

8 Citováno podle <http://focustaiwan.tw/news/aedu/201710200027.aspx>, navštíveno dne 7. 4. 2018.

9 Citováno podle <http://www.taipeitimes.com/News/taiwan/archives/2018/04/04/2003690650>, navštíveno dne 7. 4. 2018.

10 Citováno podle <http://www.dw.com/en/manga-fans-in-taiwan/av-40056084>, navštíveno dne 2. 4. 2018.

11 Citováno podle <http://www.nickstember.com/manga-from-formosa-the-wild-world-of-taiwanese-comics/>, navštíveno dne 7. 4. 2018.

12 Citováno podle <https://nclfile.ncl.edu.tw/files/201702/1e9f0add-3730-46ea-9b4c-b759aab5f22e.pdf>, navštíveno dne 7. 4. 2018.

Komiks též ovlivňuje podobu moderního umění na Tchaj-wanu, tvorba některých současných tchajwanských umělců je výrazně poznamenána komiksem, ve svých uměleckých dílech používají prvky přejaté právě z komiksu (Chin-Ming Lee 2002: 53).

4. Prameny

Pramenem této práce je deset komiksů pro dospívající dívky, které jsou vytvořeny na Tchaj-wanu místními autory mezi lety 1999 a 2011. Každý komiks má jiného autora, komiksy byly vydány v šesti různých nakladatelstvích. V devíti případech se jedná o první díl delší série (přičemž délka sérií se značně liší příběh od příběhu), v posledním případě je příběh koncipovaný jako jednodílný.

Každý komiks je brožovaná kniha formátu A5, tištěná černobíle na levném papíru (se zjevnou snahou uspořit papír a vytisknout co nejvíce informací na co nejmenší plochu) mající přibližně 180 stran. Jednotlivé stránky ovšem často nejsou číslovány. Každý svazek je členěn do několika kapitol. Na konci pěti komiksů je pak přidán ještě krátký bonusový příběh nesouvisející s dějem komiksu. Komiksy též vždy obsahují informace o autorovi, bohužel se ovšem nejedná o informace, které by byly relevantní.¹³

Komiksy jsou psané čínsky, devět se jich čte ve sloupcích zprava doleva, jak je na Tchaj-wanu běžné, jeden se čte v řádcích zleva doprava. Všechny jsou psané v tradičních znacích. Osm jich je psaných hovorovou čínštinou, devátý používá prvky tchajwanského dialektu zaznamenaného pomocí čínských znaků a systému *bopomofo*, ovšem tyto texty jsou v poznámkách pod čarou přeložené do standardní čínštiny (viz ukázka 3). Desátý komiks používá silně archaický a historizující jazyk (viz ukázka 4).

Jedná se o reprezentativní vzorek na Tchaj-wanu známých a oblíbených komiksů, o čemž svědčí skutečnost, že tyto byly po dlouhou dobu zařazené v knihovně Tchajpejské hospodářské a kulturní kanceláře pro potřeby místních zaměstnanců, případně byly připravené jako dary pro spřátelené jedince či instituce.¹⁴ Kromě toho jsou komiksy daných autorů na různých internetových fórech doporučovány jakožto reprezentativní zástupci tchajwanské tvorby pro dospívající dívky.¹⁵ Na stránce [manhuagui.com](http://www.manhuagui.com) mají hodnocení v průměru 76 %.¹⁶ O jejich

13 Dozvídáme se tak například, jakou krevní skupinu má autor, v jakém znamení zvěrokruhu se narodil, jaká je jeho oblíbená barva, jakého vlastní domácího mazlíčka či kdy má narozeniny.

14 Osobní rozhovor s profesorkou Olgou Lomovou, 30. 1. 2018; citováno podle <https://www.ff.cuni.cz/2013/06/oficialni-predani-knizniho-daru-z-taiwanu/>, navštíveno dne 5. 5. 2018.

15 Tituly těchto komiksů lze najít v odpovědích na otázky uživatelů toužících po doporučení známých a oblíbených tchajwanských komiksů na stránkách <https://tw.answers.yahoo.com/> či <https://www.zhihu.com/>. Hledala jsem dotazy obsahující frázi *Taiwan shaonü manhua* 臺灣少女漫畫 – tchajwanský komiks pro dospívající dívky.

16 Komiksy lze dohledat na stránkách <http://www.manhuagui.com/> podle jejich názvů i podle jmen autorů. Navštíveno dne 7. 4. 2018.

oblíbě též svědčí množství fanoušků jejich autorů na Facebooku,¹⁷ přítomnost a čtenost na on-line čítárnách či fakt, že i po více jak deseti letech jsou stále vydávány a prodávány.¹⁸

4.1. Autoři

Každý komiks z vybraného vzorku má jiného autora. Z dostupných zdrojů se bohužel o autorech dá zjistit jen velmi málo relevantních informací. Na základě dostupných fotografií autorů můžeme usuzovat, že devět z deseti autorů jsou ženy a pouze jeden autor je muž, autoři jsou též všichni mladí.

Autoři vesměs používají pseudonymy, které lze rozdělit do několika skupin. Do první skupiny lze zařadit takové pseudonymy, které jsou transliterací anglických jmen či slov, ve vybraném vzorku analyzovaných komiksů se jedná o pseudonymy Ke Li 顆粒 – přepis anglického jména *Cory* a Qiao Ying 喬英 – přepis anglického slova *join*.

Druhá, v analyzovaném vzorku početnější skupina, představuje takové pseudonymy, které znějí jako běžná čínská ženská jména, skládají se tedy z jednoslabičného běžného čínského příjmení a dvouslabičného křestního jména. Význam křestního jména pak navozuje pocit ženskosti, znaky v sobě nesou významy související s květinami, vůní, jemností či klenoty. Jméno Lin Minxuan 林珣 se tedy skládá z běžného příjmení Lin 林 a křestního jména Minxuan 珣, přičemž první znak je výraz používaný pro drahý kámen (nejčastěji jadeit či nefrit) a druhý znak (opakující se i ve jménech dalších autorek) popisuje lilii. Ve jméně Lin Yuqin 林玉琴 se opakuje příjmení Lin 林, zatímco křestní jméno Yuqin 玉琴 ukazuje na jadeitovou citeru, přičemž znak yu 玉 je nejběžnějším výrazem pro jadeit a znak qin 琴 popisuje strunný nástroj, nejčastěji překládaný jako citera. Ve jménu Mi Silin 米絲琳 se vyskytuje jedno z poněkud méně běžných čínských příjmení Mi 米, křestní jméno Silin 絲琳 pak opět obsahuje jeden ze znaků používaných pro popis jadeitu – lin 琳 ve spojení se znakem si 絲 – hedvábí. Další jméno z této kategorie – Peng Xuefang 彭雪芳 obsahuje časté příjmení Peng 彭 a křestní jméno Xuefang 雪芳, přičemž znak

17 Profily jednotlivých autorů lze dohledat podle jejich jmen na stránce <https://www.facebook.com/>, navštíveno dne 7. 4. 2018. Profily jsou ve většině případů veřejné, a tedy dostupné k prohlédnutí i nepřihlášeným uživatelům.

18 Komiksy lze sehnat u největšího tchajwanského knihkupce na stránkách <http://www.eslite.com/>, navštíveno 3. 2. 2018.

xue 雪 znamená sníh, případně sněhobílý, zatímco znak fang 芳 poukazuje na květinovou vůni. Jméno Wu Rouxuan 吳柔萱 se opět skládá z jednoho z častých čínských příjmení – Wu 吳 a křestního jména Rouxuan 柔萱, přičemž znak xuan 萱 nese význam lilie a znak rou 柔 popisuje jemnost či něžnost a často se vyskytuje v popise dívčí povahy. Poslední z této kategorie jmen, Yu Jiayan 俞家燕, se též skládá z běžného čínského příjmení Yu 俞 a křestního jména Jiayan 家燕, přičemž první z těchto znaků znamená domov či rodinu, zatímco druhý odkazuje k vlaštovce, ale může poukazovat i na rodinnou pohodu.

Poslední dva pseudonymy nespádají ani do jedné z předchozích dvou kategorií. Pseudonym Sanyue Tu 三月兔 je jméno postavy z knihy Alenka v říši divů od Lewise Carrola, jejíž jméno v češtině zní Zajíc Břežňák.¹⁹ Jednotlivé znaky v pseudonymu autorky Yi Huan 依歡 znamenají závislost a štěstí, volně lze tedy chápat význam tohoto pseudonymu jakožto závislost na štěstí.

4.3. Děj vybraného vzorku komiksů

Samotné komiksy se zabývají podobnými tématy. Ústředním motivem příběhů bývá vztah mezi hlavní hrdinkou a jejím chlapeckým protějškem, případně dalšími chlapeckými protějšky. Osm z deseti příběhů se odehrává na střední škole v tchajwanském prostředí, jeden příběh se odehrává v historických kulisách (podle oblečení hrdinů a dalších reálií se jedná o dynastii Qing 清 vládnoucí v letech 1644–1912), jeden příběh se odehrává v prostředí nereálného pohádkového světa.

Komiks *Lovely Wu Suo Bu Zai* Lovely 無所不在 [Všudypřítomná] od autorky Keli 顆粒 (jinak též známé pod anglickým pseudonymem Cory) vypráví o dívce, která právě začíná studovat vyšší střední školu. Nicméně kvůli jejímu malému vzrůstu a roztomile dětskému vzhledu ji většina lidí považuje za žákyni základní školy. V nové škole se zamiluje do staršího spolužáka, který ovšem střídá velké množství přítelkyň, které jsou vždy starší než on. Tento se k hlavní hrdince chová přezíravě, ona se však přesto nevzdává a doufá, že s pomocí kamarádů s ním přece jen nakonec začne chodit.

Jipai Gongzhu 雞排公主 [Princezna od kuřecích řízků] vytvořený autorkou Lin Minxuan 林珉萱 je komiks, který se odehrává na prestižní střední škole. Hlavní hrdinka je vedoucí školního

¹⁹ Toto jméno takto do češtiny překládali jak Jaroslav Císař, tak Hana a Aloys Skoumalovi.

klubu, který se zabývá studiem procesu výroby kuřecích řízků a jejich následnou konzumací. Vedení školy chce ovšem tento klub přesunout do sklepních prostor, aby uvolnilo lepší prostory pro mnohem početnější klub hry na elektrické kytary. Hlavní hrdinka ovšem s přesunem do sklepa nesouhlasí, a proto domluví s vedením školy, že klub nebude přesunutý, pokud přesvědčí vedoucího klubu hry na elektrické kytary, aby se přidal ke klubu kuřecích řízků. Přesvědčování ovšem není jednoduché, protože vedoucí klubu hry na elektrické kytary nesnáší kuřecí řízky. Hlavní hrdinka se ovšem nevzdává a přesvědčuje jej velmi vehementně. Kvůli jejich časté interakci je postupně další spolužáci začnou považovat za pár, což jim zprvu není příjemné, nicméně časem se mezi nimi začne vytvářet citové pouto.

Hua Jia 花嫁 [Květinka se vdává] od autorky Lin Yuqin 林玉琴 je komiks o mladé dívce z bohaté a vlivné rodiny žijící na čínském jihu přibližně v období dynastie *Qing* 清, které je věštbou předurčeno, že v životě bude šťastná, pouze pokud si vezme ošklivého manžela. Ona si však odmítá vzít muže, kterého jí vybrala rodina, protože jeho zevnějšek je až příliš odpudivý. Proto se se svým otcem dohodne, že na měsíc odejde z domu a sama si najde budoucího manžela dle svého uvážení. Na cestách potkává dva potenciální partnery, z nichž jednoho si s sebou skutečně přivede domů. Původně si jej neplánovala vzít a chtěla tak jen oddálit čas, kdy se bude muset vdát, ale tento mladík se však brzy spřátelí s její rodinou a začíná se připravovat svatba...

Komiks *Youji Nanhai* 有機男孩 [Biokluk] od autorky Mi Silin 米絲琳 obsahuje dva krátké ukončené příběhy. Oba se odehrávají na střední škole mezi stejnou skupinou spolužáků, takže jsou provázané.

První z nich vypráví o stydlivé dívce, která se zamiluje do svého spolužáka a velmi by si přála s ním chodit, ovšem neví, jak jej má oslovit. Tento spolužák je do ní též zamilovaný, ovšem stejně jako hlavní hrdinka i on je příliš stydlivý a nedokáže své city vyznat, toto však hrdinka neví a myslí si, že ji spolužák nemá rád. Hlavní hrdinka proto vykoná rituál, který má způsobit přivolání jeho lásky. Postupně se pak hrdinka odhodlává mu své city vyznat, což nakonec učiní v den narozenin svého vyvoleného. On souhlasí, že spolu začnou chodit, nicméně hlavní hrdinka špatně nese, že je velmi oblíbený mezi ostatními spolužačkami. Žárlí na něj a podezřívá jej, že se mu líbí jiná spolužačka. Z toho plynou různá nedorozumění, která si nakonec hrdinové vyjasní, a konečně se poprvé políbí a dají se dohromady. Dle konvencí žánru je tak děj završen a příběh těchto dvou hrdinů již není dále rozvíjen.

Hlavní hrdinkou druhého příběhu z téhož svazku je spolužačka, na kterou hrdinka prvního příběhu předtím nejvíce žárlila. Tato se postupně zamiluje do svého spolužáka a neví, jak vzniklou situaci řešit, protože tento spolužák se kvůli negativním zážitkům z dětství bojí žen. Hrdinka

se pomalu sblíží se svým protějškem, poznává jej a snaží se mu v různých situacích pomáhat. Později jí její spolužačka (která je zároveň hrdinkou předchozího příběhu) poradí vykonat ten samý rituál k přivolání lásky, který v předchozím příběhu sama provedla. Nakonec vyvolený hlavní hrdince vyzná lásku a příběh je tedy završen tím, že se spolu tyto dva spolužáci rozhodnou chodit. Stejně jako v předchozím příběhu tedy děj končí jejich prvním polibkem.

Komiks *Qingchun Wu San* 青春無散 [Mládí se nevzdává] od autorky Peng Xuefang 彭雪芳 se opět odehrává na střední škole. Hlavní hrdinka je inteligentní studentka s výbornými známkami, která právě změnila střední školu a v nové škole jí proto učitel přidělí na starost doučování spolužáka. Tento spolužák je ale vůdcem nebezpečně působící party, a navíc pochází z vlivné rodiny, díky čemuž mu prochází problémové chování. Doučovat jej proto není jednoduché, přesto v něm však hlavní hrdinka postupně probudí chuť se vzdělávat. Navzdory své oblibě mezi ostatními spolužačkami si hrdina tuto spolužačku oblíbí, začne ji ochraňovat před ostatními členy své party a postupně se do ní zamiluje...

Mei Meng 美夢 [Krásný sen] je komiks vytvořený autorem Qiao Ying 喬英 (jinak známým i pod anglickou přezdívku Join). Hlavní hrdinkou je dívka, která je převtělenkyní liščí taoistické bohyně,²⁰ ovšem žije v obyčejném světě a navštěvuje spolu s ostatními dětmi nižší střední školu. Ovládá však umění péct dorty, po jejichž konzumaci se do sebe spolužáci zamilují. Díky této vlastnosti je vyhledávaná a oblíbená, ovšem jedna parta spolužaček ji kvůli tomu nemá ráda a snaží se jí uškodit. Hlavní hrdinka se zamiluje do svého spolužáka a snaží se s ním sblížit. Postupně však zjišťuje, že její umění péct dorty zamilovanosti ve vztahu k sobě nemůže použít, a proto musí hledat jiné způsoby, jak zařídit, aby s tímto spolužákem začala chodit. Spolužák, kterého ona miluje, později též zjistí její pravou totožnost...

Tento komiks je určen poněkud mladším čtenářkám než ostatní vybrané komiksy. Jednak je hlavní hrdinka poněkud mladší (je jí 14 let), ale i kresba naznačuje orientaci na mladší čtenářky (veliké oči, dětské proporce zobrazených postav – větší hlava v poměru k tělu, menší prsa, ale i více zahalující oblečení). Zároveň i celkové vyznění příběhu je poněkud naivní a v celé knize se neobjevuje žádné vyobrazení milostných scén.

Sanyue Tu 三月兔 je autorkou komiksu *Hua Yi Yaojing* 花翼妖精 [Démon s květinovými křídly], který se odehrává ve fiktivní kouzelnické zemi. Hlavní hrdinka příběhu právě nastupuje do prestižní školy, kde se první den seznamuje s novými spolužáky. V novém prostředí je ztracená,

20 V komiksu se používá termín *huxian* 狐仙 a dívka-převtělenkyně zde představuje kladnou postavu. Jedná se tak o posun od mytologie, v tradičních příbězích se totiž liščí postavy zpravidla nazývají *huli jing* 狐狸精, což lze přeložit jako liščí démon, a jedná se o postavy vnímané záporně, které často měly svádět muže. Citováno podle <http://academia.issendai.com/fox-chinese.shtml>, navštíveno dne 10. 5. 2018.

a navíc ji skupina spolužaček dává najevo své antipatie, ovšem naštěstí se jí ujme starší spolužák, který jí pomáhá a seznamuje s prostředím nové školy. Hlavní hrdinka se též seznamuje s dalším starším studentem, který je zároveň následníkem trůnu této kouzelnické země. S tímto se hlavní hrdinka postupně sbližuje, pomáhá mu, když se rozhodne utéct z domova kvůli příliš vysokým nárokům, které jsou na něj kladené jakožto na budoucího panovníka. Mezi dvěma výše zmíněnými staršími spolužáky a hrdinkou začíná vznikat milostný cit, zatímco hrdinka je zamilovaná do prince, ji naopak miluje její starší spolužák.

Meili Fanshe 魅力反射 [Fascinující odraz] od autorky Wu Rouxuan 吳柔萱 komiks vyprávějící o dívce navštěvující střední školu, jejíž otec pracuje pro velice známou a oblíbenou tříčlennou chlapeckou hudební skupinu. Otec se však v práci dostane do problémů, protože nemůže najít nikoho, kdo by chtěl pro tuto hudební skupinu pracovat jako asistent. Nakonec je jeho dcera nucena tuto práci přijmout. Zároveň se dva členové této hudební skupiny ubytují u hlavní hrdinky a jejího otce doma a spolu s hlavní hrdinkou přestoupí na novou střední školu. Práce, kterou musí dívka vykonávat, je těžká a časově náročná, a navíc členové hudební skupiny dělají vše pro to, aby jí práci ještě ztížili a často se k ní i chovají nezdvořile a přezíravě. Přesto hlavní hrdinka v členech této kapely postupně nalézá zalíbení.

Komiks autorky Yi Huan 依歡 *Tianxin Ling Juli* 甜心零距離 [Nulová vzdálenost od miláčka] vypráví o studentce dívčí střední školy, která je přebornicí v judu. Ovšem oddíl fungující při její škole se bude rušit, a proto jí je nabídnuto, aby dočasně přestoupila na jinou školu, kde by se nadále mohla věnovat tomuto sportu. Škola, na kterou má hlavní hrdinka přestoupit, je ovšem klučičí. Hrdinka si má vyměnit místo se studentem této školy, který vyniká ve hře na housličky *erhu* 二胡, protože ten zas nemá vhodné zázemí k trénování na své původní škole. Výměna je ovšem podmíněna souhlasem obou zúčastněných studentů, kteří se proto musí scházet a domlouvat podrobnosti ohledně tohoto plánu. Původně k sobě oba cítí antipatie, ovšem později se hlavní hrdinka do svého protějšku zamiluje.

Baiyi Gongzhu 百億公主 [Desetimiliardová princezna] je příběh od autorky Yu Jiayan 俞家燕, jehož hlavní postavou je dívka z bohaté rodiny vlastníci velkou firmu podnikající v zábavním průmyslu. Ovšem otec hlavní hrdinky si vezme život poté, co firma zkrachuje. S hlavní hrdinkou se poté rozchází přítel, se kterým tajně chodila, její matka se odstěhuje do Hongkongu a ona si musí začít vydělávat na živobytí. Doufá, že časem se jí podaří vybudovat podobný podnik, jaký předtím její rodina vlastnila. Později se též seznamuje s mladým mužem, který jí pomáhá a zároveň se do ní zamiluje.

Tento komiks působí dojmem, že je určen již mírně starším dívkám. Hlavní hrdinka je nejen sedmnáctiletá, tedy přibližně o dva roky starší než jsou v průměru ostatní hrdinky, ale příběh nastiňuje kromě milostné zápletky i závažná témata jako je úmrtí v rodině či nutnost vydělat si na živobytí. V příběhu je zároveň poněkud otevřeněji zobrazovaná sexualita.

5. Společné rysy vybraného vzorku komiksů

Ve výše popsaných komiksech se objevují stále stejné opakující se motivy a příběhy mají podobný šablonovitý charakter, jak odpovídá konvencím žánru. Společné motivy těchto příběhů, které budou v dalších kapitolách této práce podrobeny zkoumání, jsou popsány v následujících odstavcích.

Nejvýraznějším prvkem jsou romantické vztahy, respektive snaha o navázání romantických vztahů mezi hlavními hrdinkami a dalšími chlapeckými postavami. Toto téma se bez výjimky objevuje ve všech příbězích, lze tedy usuzovat, že je pro tento žánr stěžejní. Častá je zápleтка v podobě antipatie mezi hlavními postavami, zejména prvotní antipatie ze strany chlapce, do kterého je zamilovaná dívčí hrdinka. Obvyklé je též téma milostného trojúhelníku ve středu s hlavní hrdinkou, která je zamilovaná do jedné postavy, ovšem je milována postavou jinou. Vztahy mezi hlavními hrdiny bývají popisovány tak, aby působily nevinným dojmem, neobjevuje se zde explicitní zobrazení milostných scén. Hrdinové v příbězích prožívají své první zamilování.

Dalším popisovaným tématem bude způsob zobrazení dívek a chlapců. Zatímco dívky jsou zobrazeny jako pasivní, poslušné a nemající problémy, chlapci jsou často těmi, kteří jsou nejen aktivní, ale i mají problémy s autoritami. Zároveň dívky jsou popisovány jako ty, co by se měly o chlapce starat.

Dále bude popsána role přátelství v jednotlivých příbězích. Hrdinové komiksů ve většině případů nemají kamarády, a pokud už se v příbězích kamarádi objevují, nehrají zde žádnou významnější roli.

Co se týče rodinných vztahů dívčích hrdinek, rodiče buďto nejsou vůbec přítomni, nebo je přítomen pouze otec. Do většiny příběhů zpravidla více nezasahují. Pokud už rodiče do děje příběhů vstupují, hrdinky s nimi nejsou v konfliktu a poslouchají je. Poněkud odlišná je situace chlapců, v příbězích je často zmiňováno, že jsou s rodinou v konfliktu, což je problém, který ovlivňuje jejich život, a to i ve vztahu k dívkám vystupujících v příbězích.

Stejně jako hrdinky nejsou v konfliktu se svou rodinou (je-li tato v příběhu přítomna), nejsou v konfliktu ani s ostatními autoritami. Poslouchají tak učitele i ostatní osoby, které vůči nim vystupují jako autority, i když to je někdy v rozporu s jejich zájmy. Případů, kdy by ovšem takovíto lidé vstupovali do příběhu, není mnoho. Vztah chlapeckých hrdinů vůči autoritám (jiným než

rodičům) je stejně jako jejich vztah k rodině odlišný od dívek, chlapci jsou častěji vůči nim v opozici.

Dalším zásadním tématem, které je přítomné prakticky ve všech příbězích, je specifická role vzdělání v životě protagonistů jednotlivých příběhů. Z příběhů se sice dozvídáme, že hrdinky chodí na školy, které jsou někdy popsány i jako prestižní, případně že na těchto školách dosahují dobrých výsledků, ovšem školní prostředí zde funguje jen jako kulisa. Z příběhů je evidentní, že hrdinky se o studium nezajímají, nepřemýšlejí nad svou budoucností v souvislosti se vzděláním a vzdělání pro ně není důležité. Stejně tak hrdinky zpravidla ani nemají záliby a koníčky, kterým by se ve volném čase věnovaly. Co se týče chlapců, tak ti též o vzdělání nemají zájem, na rozdíl od hrdinek však nejsou zpravidla popisováni jako výborní studenti. Nicméně chlapci obvykle mají více činností, kterým se ve svém volném čase věnují.

Zajímavým prvkem stojícím za zmínku, který se též vyskytuje v mnoha příbězích, je neschopnost či nemožnost hrdinek rozhodovat se samy o záležitostech, které se přímo a zásadně dotýkají jejich života. Hrdinky se tak ocitají ve vleku událostí, ze kterého se nemůžou vymanit.

Posledním tématem pak jsou okrajové zmínky náboženství a místní tradice, kterých je však v komiksech velmi málo.

5.1. Svět vybraného vzorku dívčích komiksů

Příběhy se zpravidla odehrávají na středních školách. Na vyšších středních školách se konkrétně odehrává těchto sedm komiksů: *Lovely Wu Suo Bu Zai* *Lovely* 無所不在 [Všudypřítomná], *Jipai Gongzhu* 雞排公主 [Princezna od kuřecích řízků], *Youji Nanhai* 有機男孩 [Biokluk], *Qingchun Wu San* 青春無散 [Mládí se nevzdává], *Hua Yi Yaojing* 花翼妖精 [Démon s květinovými křídly], *Meili Fanshe* 魅力反射 [Fascinující odraz] a *Tianxin Ling Juli* 甜心零距離 [Nulová vzdálenost od miláčka]. Šest z nich se odehrává v tchajwanských městech, zatímco děj sedmého komiksu – *Hua Yi Yaojing* 花翼妖精 [Démon s květinovými křídly] je zasazen do fantastické říše, nicméně i zde hrdinka navštěvuje školu, která je zjevně inspirovaná tchajwanskými vyššími středními školami. Osmý příběh – *Mei Meng* 美夢 [Krásný sen] se odehrává na nižší střední škole též v tchajwanských reáliích. Hrdinka devátého příběhu – *Baiyi Gongzhu* 百億公主 [Desetimiliardová princezna] sice navštěvuje střední školu, nicméně děj

se odehrává na různých jiných místech. Poslední desátý příběh – *Hua Jia* 花嫁 [Květinka se vdává] se pak odehrává v historických kulisách čínského jihu nejspíše v době dynastie *Qing* 清 (1644 – 1912).

5.1.1. Dívčí postavy

Hrdinky komiksových příběhů obvykle navštěvují první ročník vyšší střední školy, je jim tedy přibližně 15 let. Pochází z víceméně stabilního rodinného zázemí, nenachází se v hmotné nouzi a neřeší žádné významnější problémy než ty spojené se zamilovaností. Bývají popisovány jako fyzicky přitažlivé, roztomilé a nevinné, zároveň ale i chytré. Kromě toho však nemívají žádné další osobnostní rysy.

Hrdinka komiksu *Lovely Wu Suo Bu Zai* *Lovely* 無所不在 [Všudypřítomná] je popisovaná jako sice patnáctiletá studentka vyšší střední školy, nicméně drobná, roztomilá a dětinsky působící (viz ukázka 5)

Komiks *Jipai Gongzhu* 雞排公主 [Princezna od kuřecích řízků] má za hrdinku studentku prvního ročníku vyšší střední školy, jenž je vykreslená jako velice naivní a roztomilá dívka (viz ukázka 7, 8)

Hua Jia 花嫁 [Květinka se vdává] je příběhem, jehož hlavní hrdinkou je samostatně jednající dívka, která má kromě typicky dívčích atributů a vzdělání i vlastnosti tradičně přisuzované chlapcům – jedná tak samostatně a zároveň je fyzicky silná.

Hlavní dívčí postava prvního příběhu z komiksu *Youji Nanhai* 有機男孩 [Biokluk] je dívka, o které se z příběhu nedozvídáme vůbec žádné jiné informace kromě té, že je plachá studentka vyšší střední školy, která je zamilovaná do svého spolužáka. Druhý příběh obsažený v tomto komiksu má za hrdinku studentku druhého ročníku, o které se ale též nedozvídáme žádné bližší informace.

Hrdinkou příběhu *Qingchun Wu San* 青春無散 [Mládí se nevzdává] je dívka, o které se v příběhu praví, že se ráda zastává utlačovaných a je jí šestnáct let. Z příběhu též vyplývá, že se aktivně zajímá o své studium.

Hrdinka komiksu *Mei Meng* 美夢 [Krásný sen] je převtělenkyní liščí taoistické bohyně, která se navenek jeví být čtrnáctiletou studentkou nižší střední školy, tato hrdinka má však díky

svému původu kouzelnou schopnost dávat lidem dohromady pomocí pečení dortů zamilovanosti. Svou pravou podstatu se však před spolužáky snaží skrývat (viz ukázka 14).

O hlavní dívčí postavě komiksu *Hua Yi Yaojing* 花翼妖精 [Démon s květinovými křídly] opět víme pouze toliko, že začíná studovat první ročník školy (v tomto případě se jedná o školu ve fantastické zemi, která však popisem odpovídá vyšší střední škole) (viz ukázka 16).

Hrdinka příběhu *Meili Fanshe* 魅力反射 [Fascinující odraz] se v úvodu představuje jako patnáctiletá studentka střední školy, jejímž snem je stát se módní návrhářkou, zároveň je popsána jako roztomilá, drobná a působící velmi dětinským vzhledem.

V příběhu *Tianxin Ling Juli* 甜心零距離 [Nulová vzdálenost od miláčka] se setkáváme s hlavní hrdinkou, která je studentkou dívčí vyšší střední školy a zároveň je přebornicí v judu (viz ukázka 19).

Hrdinka komiksu *Baiyi Gongzhu* 百億公主 [Desetimiliardová princezna] je jednak poněkud starší, je jí 18 let, je velmi cílevědomá, kvůli rodinným problémům je nucená se sama živit a za životní cíl si vytkla založení podniku působícího v zábavním průmyslu, na čemž aktivně pracuje.

5.1.2. Chlapecké postavy

Chlapečtí hrdinové jsou většinou o něco starší než dívky, v komiksech odehrávajících se ve školním prostředí tedy navštěvují vyšší ročníky středních škol. V komiksech odehrávajících se mimo školní prostředí (tedy v *Hua Jia* 花嫁 [Květinka se vdává] a *Baiyi Gongzhu* 百億公主 [Desetimiliardová princezna]) jsou hrdinové pracující a na rodičích nezávislí dospělí lidé. Na rozdíl od dívek se setkáváme s více typy hlavních hrdinů.

V příběhu *Lovely Wu Suo Bu Zai* 無所不在 [Všudypřítomná] je hrdinou chlapec mající špatné vztahy se svou rodinou, a proto žije sám na Tchaj-wanu, zatímco se jeho rodina odstěhovala do zahraničí.

Hrdina příběhu *Jipai Gongzhu* 雞排公主 [Princezna od kuřecích řízků] je mezi spolužáky oblíbený extrovert, student druhého ročníku střední školy, jehož zálibou je hra na elektrickou kytaru.

Hrdina komiksu *Hua Jia* 花嫁 [Květinka se vdává] je příslušník aristokratické rodiny, který však navzdory svému postavení a vzdělání zadarmo vyučuje chudé lidi, kteří by jinak neměli šanci dosáhnout na vzdělání.

Hrdinou prvního příběhu knihy *Youji Nanhai* 有機男孩 [Biokluk] je extrovertní milovník moderního tance (viz ukázka 10), zatímco hrdinou druhého příběhu z téhož svazku je chlapec pocházející z nefunkční rodiny (viz ukázka 11), který většinu svého volného času tráví prací v restauraci.

V příběhu *Qingchun Wu San* 青春無散 [Mládí se nevzdává] je chlapecký hrdina nejen vůdcem studentské party sdružující různé spolužáky s problémovým chováním, a zároveň synem velmi bohatého otce, který díky svému postavení urovnává synovy časté prohřešky (viz ukázka 12). Přesto však má tento hrdina s otcem špatné vztahy.

Hrdina příběhu *Mei Meng* 美夢 [Krásný sen] je pilný student třetího ročníku nižší střední školy, který se jinak nevyznačuje žádnými dalšími specifickými vlastnostmi (viz ukázka 14).

V příběhu *Hua Yi Yaojing* 花翼妖精 [Démon s květinovými křídly] se vyskytují dva hlavní hrdinové. První je všeobecně oblíbený starší student. Druhý je pak následníkem trůnu říše, ve které se celý příběh odehrává, se svou rolí následníka ovšem není spokojený, a proto utíká z domova a skrývá se.

Komiks *Meili Fanshe* 魅力反射 má za hrdiny hned tři členy stejnojmenné chlapecké skupiny, dvěma je 17 let a jednomu 15 let, jsou to všemi oblíbené hvězdy, a proto jsou také značně rozmazlení, lidem, kteří pro ně pracují, rádi dělají naschvály a ztěžují jim práci (viz ukázka 17, 18). Nicméně nejmladší člen tohoto uskupení se svým postavením není spokojený, protože role člena takto oblíbené skupiny je příliš svazující a vyžaduje každodenní náročnou práci. O ostatních členech se nedozvídáme žádné další podrobnosti.

Hrdinou příběhu *Tianxin Ling Juli* 甜心零距離 [Nulová vzdálenost od miláčka] je chlapec, jehož největší zálibou je hra na housličky *erhu* 二胡 (viz ukázka 20), ve které je přeborníkem, kromě toho ale nemá další koníčky a je dosti samotářský.

Příběh *Baiyi Gongzhu* 百億公主 [Desetimiliardová princezna] má dva hlavní hrdiny, přičemž první je bohatý zpěvák, zatímco druhý je chudý a nevýznamný zaměstnanec televizní společnosti.

5.2. Romantické vztahy

Romantické vztahy jsou bez pochyb ústředním motivem všech příběhů z vybraného vzorku komiksů. Bez ohledu na ostatní aspekty jednotlivých příběhů se v daných komiksech vždy po boku hlavní hrdinky objevuje ključí protějšek (či protějšky), mezi nimiž se postupně začíná vytvářet citové pouto. V prvním z vybraného vzorku komiksů – *Lovely Wu Suo Bu Zai Lovely* 無所不在 [Všudypřítomná] se tak hrdinka zamiluje do staršího spolužáka, který ji ovšem zprvu nechce (viz ukázka 6). V druhém vybraném komiksu *Jipai Gongzhu* 雞排公主 [Princezna od kuřecích řízků] se přes prvotní antipatie hrdinka sbližuje se se starším spolužákem (viz ukázka 7, 8). Ve třetím příběhu *Hua Jia* 花嫁 [Květinka se vdává] se hrdinka sama vydává hledat si vhodného budoucího manžela (viz ukázka 9). Ve čtvrtém komiksu *Youji Nanhai* 有機男孩 [Biokluk] obsahujícím dva krátké ukončené příběhy obě z hrdinek začnou chodit se svými spolužáky. V pátém příběhu *Qingchun Wu San* 青春無散 [Mládí se nevzdává] se do hlavní hrdinky zamiluje spolužák, kterého ona musí doučovat. V šestém příběhu *Mei Meng* 美夢 [Krásný sen] se dívčí protagonistka disponující nadpřirozenými silami zamiluje do spolužáka, kterého se snaží získat pomocí svých kouzel, která ovšem nefungují ve chvíli, kdy je používá ve vztahu k sobě (viz ukázka 15). V sedmém příběhu *Hua Yi Yaojing* 花翼妖精 [Démon s květinovými křídly] se hrdinka postupně seznamuje se dvěma spolužáky kouzelné školy, z nichž jeden je na této škole známou a oblíbenou postavou a druhý je následníkem trůnu fantastické země, ve které se celý příběh odehrává. V osmém příběhu *Meili Fanshe* 魅力反射 [Fascinující odraz] se hrdinka postupně začíná sbližovat se členy kapely, kterým musí na přání svého otce dělat asistentku (viz ukázka 17, 18). Devátý příběh *Tianxin Ling Juli* 甜心零距離 [Nulová vzdálenost od miláčka] popisuje komplikovaný vztah mezi studentem chlapecké školy a studentkou dívčí školy, kteří si své školy prohodí, přičemž se dívka do svého chlapeckého protějšku zamiluje (viz ukázka 20). A poslední příběh – *Baiyi Gongzhu* 百億公主 [Desetimiliardová princezna] pak popisuje končící vztah jedné dívky a nový vztah, který tato postupně naváže.

Romantické vztahy jsou ve vybraném vzorku komiksů zobrazované v souladu se zažitými představami o tom, co je tchajwanskou společností u dívek a chlapců obecně považované za přitažlivé a společností ceněné. U chlapeckých postav se za přitažlivé považuje dominantní jednání, síla, melancholie, ale zároveň i v jisté míře takové chování, které překračuje hranice toho, co je dovoleno, a jenž často pramení z utrpené křivdy (Boretz 2004: 174). Za přirozenou a u chlapců zároveň i žádanou se považuje i schopnost koketovat s dívkami a svádět je (Boretz 2004: 193).

U dívek se zas cení mladistvý až dětinský vzhled a submisivní povaha (MacWilliams 2008: 116), příběhy jsou psány tak, aby jejich hlavní hrdinky působily velice nevinným a nezkušeným dojmem. O hrdinkách se tak v příbězích často říká, že nemají žádné předchozí zkušenosti s romantickými vztahy a jedná se o jejich první lásky (viz ukázka 8, 17, 20). V příbězích se také prakticky nevyskytuje explicitní zobrazení erotických scén, ve kterých by figurovaly hrdinky, a pokud už se hlavní hrdinky ocitnou v nějaké takto ošemetné situaci, ocitají se v ní proti své vůli. Výjimku z toho tvoří pouze komiks *Baiyi Gongzhu* 百億公主 [Desetimiliardová princezna], ve kterém je toto téma pojednáváno poněkud otevřeněji, nicméně erotické scény jsou stále cenzurované a prakticky v nich nevystupuje hlavní hrdinka.

Oproti tomu chlapečtí hrdinové bývají nejen o něco starší, ale i zkušenější než jejich dívčí protějšky. Na rozdíl od dívčích hrdinek již mívají s romantickými vztahy předchozí zkušenosti (viz ukázka 6, 7, 20). V příbězích někdy bývají vyobrazeny erotické scény, ve kterých chlapečtí hrdinové, ovšem zpravidla s jinými dívkami, než hlavními dívčími hrdinkami. Klučičího hrdinu příběhu *Lovely Wu Suo Bu Zai* *Lovely* 無所不在 [Všudypřítomná] tak nacházíme obklopeného spolužačkami, se kterými často chodí na rande (viz ukázka 6). Hrdina komiksu *Jipai Gongzhu* 雞排公主 [Princezna od kuřecích řízků] je též velmi oblíbený sukničkář, kterého pronásledují houfy dívek (viz ukázka 7). V příběhu *Qingchun Wu San* 青春無散 [Mládí se nevzdává] se též hlavní hrdina vyskytuje ve společnosti s dalšími dívkami. I v příběhu *Hua Yi Yaojing* 花翼妖精 [Démon s květinovými křídly] jsou starší spolužáci pomáhající hlavní hrdince vyobrazení ve společnosti dívek, které si je až žárlivě chrání. Hrdinové z komiksu *Meili Fanshe* 魅力反射 [Fascinující odraz] jsou zas neustále obklopeni fanynkami. Přítel hrdinky příběhu *Baiyi Gongzhu* 百億公主 [Desetimiliardová princezna] ji podvádí s jinou ženou.

Ve vztazích jsou chlapecké postavy spíše aktivní, jsou to tedy právě chlapci, kteří rozhodují o tom, jestli s dívkami v příbězích nakonec navážou vztah.

V komiksu *Lovely Wu Suo Bu Zai* *Lovely* 無所不在 [Všudypřítomná] tak hlavní hrdinka spolužákovi, do nějž je zamilovaná, nevyzná své city, přestože spolužák na takové city může usuzovat z jejího chování, ale hlavně o této skutečnosti ví od svých kamarádů, čehož si je hrdinka vědomá. Hlavní hrdince se radši vyhýbá a chodí na rande se staršími spolužačkami (viz ukázka 6).

Hrdinka příběhu *Jipai Gongzhu* 雞排公主 [Princezna od kuřecích řízků] si své city zpočátku neuvědomuje, a až v průběhu příběhu si k chlapeckému hrdinovi postupně začne vytvářet vztah.

V příběhu *Hua Jia* 花嫁 [Květinka se vdává] sice se sice hrdinka vydává na cestu kvůli hledání svého budoucího partnera (viz ukázka 9), nicméně nakonec je to právě její mužský

protějšek, který se po představení hrdinčině rodině aktivně snaží uspořádat svatbu, jakkoliv s takovýmto průběhem událostí hrdinka není spokojená.

V prvním ze dvou příběhů z komiksu *Youji Nanhai* 有機男孩 [Biokluk] sice má za hrdinu plachého chlapce, kterému nakonec vyjádří své city dívčí hrdinka (což je jedinkrát v celém vzorku vybraných komiksů, kdy takováto situace nastává), ale v druhém příběhu v tomto svazku už je opět chlapecký hrdina tím, který vyzná své city.

Hrdina komiksu *Qingchun Wu San* 青春無散 [Mládí se nevzdává] se zamiluje do dívčí hrdinky, a to navzdory skutečnosti, že oba jsou povahově naprosto odlišní. Je to právě chlapecký hrdina, který ji aktivně vyhledává a snaží se s ní trávit čas.

Hrdinka příběhu *Mei Meng* 美夢 [Krásný sen] sice díky svým nadpřirozeným schopnostem dokáže způsobit, že se lidé kolem ní do sebe zamilují a začnou spolu chodit, nicméně zjišťuje, že ve vztahu k sobě tato kouzla nedokáže použít a neví tedy, jak to zařídit, aby se svým milovaným navázala romantický vztah (viz ukázka 15).

V komiksu *Hua Yi Yaojing* 花翼妖精 [Démon s květinovými křídly] jsou to opět chlapečtí hrdinové, kteří se sami rozhodují pro dívku. První z nich se jí ujme ve škole hned, co ji spatří, a začne jí pomáhat, zatímco druhý se s hrdinkou sblíží později mimo školu a poprosí ji o pomoc, když je na útěku z domova.

Hrdinku příběhu *Meili Fanshe* 魅力反射 [Fascinující odraz] si členové kapely zcela nelogicky vyberou jakožto svou asistentku, aniž by ji jakkoliv znali a měli tak důvod usuzovat, že by pro tuto práci byla vhodná (viz ukázka 17, 18).

V prvním dílu komiksu *Tianxin Ling Juli* 甜心零距離 [Nulová vzdálenost od miláčka] je vztah mezi hlavními protagonisty zatím pouze na úrovni platonické lásky, nelze tedy předpovědět, jak se bude dál vyvíjet (viz ukázka 20).

Hrdinku příběhu *Baiyi Gongzhu* 百億公主 [Desetimiliardová princezna] nejprve opouští přítel, a poté se s ní sblíží a začne jí pomáhat jiný muž, tak činí, protože se do hrdinky zamiloval a chce se s ní sblížit.

Ve většině případů se příběhy zabývají pouze situacemi vedoucími k navázání romantického vztahu mezi hlavní hrdinkou a klíčovím protějškem, příběhy pak již zpravidla nesledují další vývoj již navázaného partnerského vztahu.²¹

21 Toto není případ týkající se pouze prvních dílů vybraného vzorku komiksů. Ze zběžného prohlédnutí děje následujících dílů lze usuzovat, že situace je obdobná i v navazujících dílech.

Chlapecké postavy objevující se v příbězích jsou zpravidla potenciálními partnery dívčích hrdinek, chlapci obvykle v příbězích nefigurují jako kamarádi. Přestože vztah mezi chlapeckými a dívčími hrdiny začíná pouze jako přátelství, postupně se jeden z dvojice (v takovémto případě častěji chlapecký hrdina) zamiluje. Častým tématem komiksových příběhů pak bývají z takovýchto situací vznikající milostné trojúhelníky, v jejich středu se nachází právě hlavní hrdinka zamilovaná do jednoho chlapeckého hrdiny, zatímco do ní samotné je zamilovaný její klučičí kamarád (viz ukázka 20).

To můžeme pozorovat u komiksů *Hua Jia* 花嫁 [Květinka se vdává] kde hlavní hrdinka vydávající se najít manžela, našla dva potencionální kandidáty, sice spěje ke vztahu s prvním, ale není si jistá, jestli nemá radši toho druhého.

Typickým příkladem je komiks *Hua Yi Yaojing* 花翼妖精 [Démon s květinovými křídly], ve kterém hrdinku začne ochraňovat a pomáhat jí její starší spolužák, který je pro ni sice jen kamarádem, nicméně tento se k ní cítí být přitahován. Hrdinka se pak ovšem sbližuje s jiným chlapcem, který je nejen její spolužák, ale hlavně následník trůnu fantastické země, do níž je příběh zasazen. Do tohoto prince se pak hrdinka zamiluje.

Takovýto vzorec se objevuje i v komiksu *Tianxin Ling Juli* 甜心零距離 [Nulová vzdálenost od miláčka], kde se hrdinka skamarádí s novým spolužákem, který je členem stejného judistického oddílu. Tento spolužák se do hlavní hrdinky zamiluje, ovšem hrdinka postupně zjišťuje, že ona sama je zamilovaná do chlapce, se kterým si vyměnila školu, a který je poněkud podivínský a přehlíží ji, a navíc se ještě v závěru knihy ukáže, že chodí s jinou slečnou (viz ukázka 20).

V příběhu *Baiyi Gongzhu* 百億公主 [Desetimiliardová princezna] se postupně též začne vytvářet situace spějící k vytvoření milostného trojúhelníku. Zatímco s hrdinkou příběhu se rozchází její přítel, protože si našel milenkou a chce s ní zůstat, hrdinka si nachází nového kamaráda, který jí pomáhá, protože je do ní zamilovaný.

V příběhu *Meili Fanshe* 魅力反射 [Fascinující odraz] je pak celá situace ještě zamotanější, protože hrdinka dělá asistentku tříčlenné chlapecké kapele, přičemž milostné napětí existuje mezi všemi čtyřmi, nicméně nejvýrazněji se to projevuje ve vztahu k nejmladšímu členovi, ke kterému si hrdinka postupně vytvoří vztah, ale on se jí vyhýbá, jak může. Oproti tomu s hrdinkou příběhu flirtuje vedoucí člen kapely.

V příbězích se zhusta objevuje fabule prvotní antipatie, a to často v takové podobě, kdy se hlavní hrdinka zamiluje do kluka, který ji ovšem buďto ignoruje, nebo ji od vztahu se sebou odrazuje, či ji dokonce ponižuje (viz ukázka 6, 20).

Toto se projevuje zejména v příběhu *Lovely Wu Suo Bu Zai* *Lovely* 無所不在 [Všudypřítomná], kde je sice hrdinka do klučičího protějšku velmi zamilovaná, nicméně on sám chodí na rande se staršími spolužačkami (viz ukázka 6) a neustále hrdince vysvětluje, aby jej nechala být, že pro ni není tím pravým.

V komiksu *Jipai Gongzhu* 雞排公主 [Princezna od kuřecích řízků] naopak je prvotní antipatie společná oběma hrdinům, jen spolu musí trávit čas kvůli zachování existence školního klubu (viz ukázka 7, 8).

Prvotní antipatie ze strany dívčí hrdinky se objevuje i v druhém příběhu z knihy *Youji Nanhai* 有機男孩 [Biokluk], kde hrdinka nejprve nemá ráda svého spolužáka, ovšem jak se s ním postupně sbližuje, tak zjišťuje, že se vlastně jedná o milého člověka s pohnutým osudem, a zamiluje se do něj (viz ukázka 11).

Fabule prvotní antipatie se vyskytuje i v příběhu *Meili Fanshe* 魅力反射 [Fascinující odraz], kde je dívka okolnostmi přinucena vykonávat práci asistentky pro tříčlennou chlapeckou kapelu. Nejprve sice hrdinka členy kapely nemá ráda a bojí se jich (viz ukázka 18, 17), protože jí dělají mnoho naschválů, ale postupně si k sobě nalézají cestu.

Stejně tak je prvotní antipatie vyobrazená i v příběhu *Tianxin Ling Juli* 甜心零距離 [Nulová vzdálenost od miláčka], kde se hrdinka zamiluje do chlapce, se kterým si prohodí školu. Ten je ale dost samotářský a přehlíží ji (viz ukázka 20).

V některých případech jsou hrdinové příběhů vystaveni mírnějším formám sexuálního obtěžování (viz ukázka 7, 8, 17)

V příběhu *Meili Fanshe* 魅力反射 [Fascinující odraz] je hrdinka vystavena takovému chování právě ze strany členů kapely, o kterou se musí starat. Členové této kapely ji nevyžádaně líbají či osahávají, což v příběhu působí jako romantický prvek. Hrdinka ale musí se členy kapely pracovat a nemá šanci tuto práci opustit, protože ji vykonává na příkaz otce, který by sám v práci dostal výpověď, pokud by tato kapela přišla o svého asistenta (viz ukázka 17, 18).

V příběhu *Jipai Gongzhu* 雞排公主 [Princezna od kuřecích řízků] se naopak hlavní hrdinka chová poněkud nevhodně ke staršímu spolužákovi, kdy jej proti jeho vůli krmí kuřecími řízkami z úst do úst. I v tomto příběhu má takové jednání působit romanticky. Nicméně situace je vykreslena tak, že protagonistka příběhu si neuvědomuje erotický podtext takového chování (viz ukázka 8).

První příběh komiksu *Youji Nanhai* 有機男孩 [Biokluk] popisuje situaci, kdy je hlavní hrdinka nevyžádaně líbaná starším spolužákem, se kterým na konci příběhu ovšem začne chodit. Zde již je toto jednání popsáno tak, aby na čtenáře působilo negativním dojmem.

V příběhu *Baiyi Gongzhu* 百億公主 [Desetimiliardová princezna] se též objevuje popis sexuálního obtěžování, kterému je hlavní hrdinka vystavena na pracovišti od svého nadřízeného. Hrdince je ale dána možnost se úspěšně bránit a v příběhu je tato situace jednoznačně vykreslena záporně.

5.3. Genderové role dívkách a chlapeckých hrdinů

Tradičně se muži a ženy v čínské společnosti těšili značně rozdílnému postavení. Společnost byla výrazně patriarchální. Zatímco muži byli živitelé rodiny, ženy se staraly o domácnost. Ženy též dlouho neměly mimo jiné právo disponovat majetkem a dědit. Z této nerovnosti pak vyplývaly i omezené možnosti rozhodování žen o svém vlastním životě. (Anru Lee 2004: 103–105)

Přestože tchajwanská ústava zaručuje ženám stejná práva jako mužům a považuje je za sobě rovné,²² vliv tradiční patriarchální společnosti je na Tchaj-wanu dodnes velmi patrný.²³ Tyto hodnoty pak jsou prezentovány i v komiksech pro dospívající dívky.

Dívky tak v komiksech můžeme pozorovat v rolích pečovatelek o chlapce, což se jeví být odrazem jejich tradiční role ve společnosti, kdy se očekává, že se dívky v budoucnu budou starat o rodinu (Iris Erh-Ya Pai 2017: 1–3).

Nápadná submisivita hrdinek jednotlivých komiksů též jistě odráží tradiční společenské uspořádání, ve kterém má v rozhodování větší slovo právě muž, což je v určitých ohledech dodnes reflektováno i v tchajwanských zákonech.²⁴ To souvisí i s omezenými možnostmi hrdinek rozhodovat o svém životě a rozhodnutí, která za ně v komiksech vykonávají ostatní mužské postavy, jen pasivně přijímat. Takovýto vzorec chování je dodnes na Tchaj-wanu poměrně běžný (Anru Lee 2004: 109–110).

22 Citováno podle <http://taiwan.yam.org.tw/womenweb/st/98e/e law.htm>, navštíveno dne 7. 5. 2018.

23 Nerovné postavení muže a ženy je tak přímo kodifikované v zákonech týkajících se rodinného práva, nerovnost se ale projevuje i třeba v pracovních příležitostech a platovém ohodnocení či přístupu ke zdravotním službám. V rámci rodin se též mužští a ženští členové těší nestejnému přístupu, chlapcům se tak dostává větší podpory pro vzdělávání, do dívek rodina také nechce tolik investovat, protože v souladu s tradičním chápáním jejich úlohy ve společnosti jsou pouze dočasnými členy rodiny, protože se vydají pryč a investice do nich se tak rodině nevrátí.

24 Citováno podle <http://taiwan.yam.org.tw/womenweb/st/98e/e law.htm>, navštíveno dne 7. 5. 2018.

I povahové rysy chlapeckých a dívčích hrdinů se zdají být výrazně ovlivněné představami o tom, jak by se dívky a chlapci měli chovat. Od dívek společnost očekávala milou nekonfliktní povahu, úsměv a dobrou náladu, a to i ve chvíli, kdy se jim děje příkoří (MacWilliams 2008: 116). U chlapců se oproti tomu často oceňuje dominantní a nezávislá povaha, ale i melancholie je považovaná za přitažlivý povahový rys (Boretz 2004: 174).

5.3.1. Dívky

Hrdinky vystupující ve vybraném vzorku komiksů disponují takovými vlastnostmi, které jsou tradičně ceněné u dívek. Jak již bylo napsáno výše, bývají popisovány jako naivní a nevinné, působící křehkým dojmem, a zároveň jsou všechny zobrazené jako fyzicky přitažlivé. Navíc jim je přisouzena milá povaha, poslušnost, citlivost a zájem o bližní (viz ukázka 5, 7, 8, 11, 12, 14, 15, 18, 20). Dívky jsou zobrazované v takových situacích, které se často jeví být odtržené od reálného světa a vážnějších problémů, protagonistky příběhů se tak neocitají v situacích, kdy by bylo nutné začít aktivně jednat a je jim přisouzeno pasivně přijímat to, co nastane. Někdy se až zdá, že hrdinky jsou ve vleku pro ně nepříznivých událostí, ze kterého se nelze vymanit (viz ukázka 12, 18).

V komiksu *Lovely Wu Suo Bu Zai Lovely* 無所不在 [Všudypřítomná] tak můžeme vidět hrdinku, která působí dojmem malého dítěte, za které ji chlapecký hrdina nejprve zaměňuje, a zároveň se k ní kvůli tomu i chová odpovídajícím způsobem (viz ukázka 5, 6). Nicméně přes svůj dětinský vzhled (či snad právě díky němu) je považovaná za fyzicky přitažlivou. Co se týče povahy, tak hrdinka je popsána jako milá, trpělivá a nekonfliktní. Přestože ji hlavní hrdina odmítá a chová se k ní přezíravě, ona jej stále miluje a doufá, že se časem situace obrátí v její prospěch, nicméně sama o to aktivně neusiluje. Zároveň se hrdinka o tohoto chlapce stará, když je nemocný.

Hrdinka příběhu *Jipai Gongzhu* 雞排公主 [Princezna od kuřecích řízků] je též (navzdory své zálibě v nezřízené konzumaci kuřecích řízků) roztomilá a přitažlivá, nicméně svým chováním velmi dětinská a ve vztahu ke klučíčímu hrdinovi si evidentně neuvědomuje erotický podtext svých činů (viz ukázka 8).

V příběhu *Hua Jia* 花嫁 [Květinka se vdává] vystupuje hrdinka, která se v mnoha ohledech liší od dívčích postav v ostatních komiksech. Pochází z bohaté rodiny, která ji ale nevychovává v duchu tradičních hodnot. Hrdinka tak sice na první pohled působí jemným dívčím dojmem

a je fyzicky přitažlivá, dokáže skládat básně a psát kaligrafii, zároveň je ale i zběhlá v zacházení s mečem a nemá svázaná chodidla.²⁵ Dokáže též aktivně jednat, odmítnout přání své rodiny, aby se vzdala za muže, který jí byl vybrán, a po dohodě s rodinou se dokonce sama vydává na měsíc z domu, aby si našla manžela odpovídajícího jejím představám (viz ukázka 9). Nicméně ani takto progresivní hrdinka nakonec není v opozici vůči své rodině. Činnosti, které jsou považovány za nevhodné pro dívku, která navíc pochází z takového prostředí, vykonává se souhlasem rodiny. Když se vydává hledat si svého životního partnera, opět tak činí v souladu s přáním svých příbuzných. A když si pak domů přivede muže a rodina začne chystat svatbu, hrdinka se přání rodiny nevzepře, přestože si jej vzít nechce.

První z hrdinek v komiksu *Youji Nanhai* 有機男孩 [Biokluk] je velmi stydlivá a bojí se oslovit hlavního hrdinu, nicméně nakonec po dlouhých peripetiích mu (jako jediná hrdinka z vybraného vzorku komiksů) dokáže vyjádřit své city. Druhá hrdinka má též problémy udělat první krok, ale na rozdíl od své spolužačky – hrdinky prvního komiksu čeká, až se sám vyjádří její chlapecký protějšek. Tato dívka je zároveň opět popsána jako velmi přitažlivá, ale i milá, hodná a trpělivá ve vztahu ke svým spolužákům. Zároveň když se spolužák, do kterého je zamilovaná, dostane do problémů, tak mu pomáhá a ošetřuje jej v době nemoci (viz ukázka 11).

V příběhu *Qingchun Wu San* 青春無散 [Mládí se nevzdává] v roli hlavní hrdinky vystupuje dívka, které učitelé dají za úkol doučovat problémového spolužáka. Hrdinku to sice netěší, ale této práci se nesnaží nijak vyhnout, a to ani když ji ostatní spolužáci upozorňují, že tento spolužák je vůdcem nebezpečné party a ani když ona sama zjišťuje, že být v jeho blízkosti často není bezpečné (viz ukázka 12).

Hrdinka příběhu *Mei Meng* 美夢 [Krásný sen] je díky svým nadpřirozeným schopnostem poněkud specifická. Nicméně skutečnost, že ostatním kamarádům a spolužákům dokáže díky svým nadpřirozeným schopnostech pomáhat s problémy spojenými se zamilovaností, ale sama sobě a chlapci, do něhož je zamilovaná, pomoci nedokáže, lze vnímat tak, že hrdinka je ve vztahu k opačnému pohlaví opět pasivní a čeká, až za ní tuto situaci vyřeší její protějšek (viz ukázka 15).

V komiksu *Hua Yi Yaojing* 花翼妖精 [Démon s květinovými křídly] se hrdinky ihned po jejím nástupu do nové školy ujímá starší spolužák, přestože sám o kamarády nemá nouzi. Hrdinka se poté seznamuje i s dalším spolužákem, který je zároveň i princem říše, kde se příběh

25 Svazování chodidel byl čínský zvyk, při kterém se dívkám již od útlého věku nohy stahovaly, aby tak byly menší a pro muže atraktivnější, výsledkem pak byly tzv. zlaté lilie, přibližně deset centimetrů dlouhé pahýly chodidel. Nohy žen tak se tak nenávratně deformovaly, což vedlo nejen k ochromení fyzické síly žen, ale i k mnohým zdravotním komplikacím zhusta končícími i smrtí takto postižené ženy či dívky. (Fairbank 1992: 173–174)

odehrává, ale ani toto seznámení není iniciativou hrdinky, ale vyplývá ze sledu událostí. O něj se pak hrdinka stará po jeho útěku z domu a pomáhá mu se skrývat u ní doma.

Hlavní dívčí postava komiksu *Meili Fanshe* 魅力反射 [Fascinující odraz] se snad nejvýrazněji ze všech dívčích postav z vybraného vzorku komiksů ocitá ve vleku pro ni nepříznivých událostí, ze kterých se není schopná a ani se nesnaží vymanit. Na přání svého otce má navzdory svému nízkému věku, nulovým zkušenostem a školním povinnostem vykonávat práci asistentky populární chlapecké hudební skupiny. Členové této kapely s ní ovšem nejenže nespolupracují a různými způsoby sabotují práci (což je ovšem kladeno za vinu hrdince), ale i se k ní chovají nepříjemně. Dva členové hudební skupiny se pak ještě navíc, opět na základě přání hrdinčina otce, nastěhují k hrdince domů. Aby mohla hrdinka lépe vykonávat tuto práci, tak jí dokonce otec k její nelibosti nechá přeřadit na jinou školu, kam má chodit i se členy výše zmíněné hudební skupiny, což otec učiní, aniž by se o tom byl s hrdinkou poradil a informuje ji o této skutečnosti večer před tím, než má nastoupit na novou školu (viz ukázka 17, 18).

Hrdinkou komiksu *Tianxin Ling Juli* 甜心零距離 [Přímý kontakt s milým] je dívka, která si na přání městského úředníka prohodí školu jedním chlapcem. Přestože se dívce toto řešení nelíbí, tak nakonec neodporuje a s výměnou souhlasí.

Komiks *Baiyi Gongzhu* 百億公主 [Desetimiliardová princezna] má za hrdinku jedinou dívku z vybraného vzorku, která se chová skutečně samostatně. Nejprve odmítá svatbu, kterou se jí matka snaží dohodnout a později když se matka rozhodne se přestěhovat do Hongkongu, tak hlavní hrdinka zůstane sama na Tchaj-wanu (viz ukázka 21), kde si najde práci a sama se živí.

5.3.2. Chlapci

Chlapečtí hrdinové příběhů jsou stejně jako jejich dívčí protějšky popisováni jako fyzicky přitažliví, což se v příbězích projevuje hlavně tak, že je jakožto přitažlivé hodnotí samotné hrdinky či jiné vedlejší postavy (viz ukázka 6, 7, 10, 14, 17). Nicméně na rozdíl od dívek jsou vykresleni jako fyzicky i psychicky vyzrálejší. Oproti pasivním dívkám také mají možnost aktivně rozhodovat o svých životech. Často též bývají v konfliktu s autoritami (viz ukázka 12) a mají poněkud problémový vztah s rodiči (viz ukázka 11). Mnoho z chlapeckých hrdinů též řeší nějaké závažnější problémy a nacházejí se obecně ve složitější situaci než dívky. Mívají také větší zkušenosti

se vztahy s opačným pohlavím a často jsou též vykreslení jako sukničkáři (viz ukázka 6, 7, 17). Popisy chlapeckých hrdinů jednotlivých příběhů jsou sice šablonovité, ale vyskytuje se zde rozhodně větší diverzita než v popisech dívek.

V příběhu *Lovely Wu Suo Bu Zai* Lovely 無所不在 [Všudypřítomná] se hlavní hrdina odmítá se svou rodinou přestěhovat do zahraničí a navzdory své neplnoletosti zůstává sám bydlet na Tchaj-wanu. Svou osamělost si kompenzuje navazováním krátkodobých vztahů se staršími spolužačkami (viz ukázka 6).

Jipai Gongzhu 雞排公主 [Princezna od kuřecích řízků] je příběh mající za hrdinu spolužačkami oblíbeného extrovertního hráče na elektrickou kytaru, který je též popsán jako velký sukničkář (viz ukázka 7).

V komiksu *Hua Jia* 花嫁 [Květinka se vdává] je hlavním mužským hrdinou vzdělaný mladík patrně pocházející z lepší rodiny, který se věnuje vzdělávání chudých lidí. V příběhu je ovšem popsán jako fyzicky slabší a méně odvážný než hlavní dívčí hrdinka.

První hrdina komiksu *Youji Nanhai* 有機男孩 [Biokluk] je popsán jako dívčí idol, ale navzdory své popularitě je velice plachý a není schopný vyjádřit svou náklonnost svému dívčímu protějšku. Hrdina druhého příběhu z téže knihy je poznamenán svým špatným rodinným zázemím a většinu svého volného času tráví prací v restauraci, kvůli čemuž ale špatně zvládá školní povinnosti.

Hrdina příběhu *Qingchun Wu San* 青春無散 [Mládí se nevzdává] je vůdce nebezpečné party studentů, jehož se ostatní spolužáci obávají (viz ukázka 12). Sice má problematické vztahy s otcem, ten ale přesto ve škole urovnává synovy prohřešky. Konflikty má hlavní hrdina i s učiteli, kteří se jej evidentně bojí.

Příběh *Mei Meng* 美夢 [Krásný sen] má za hrdinu pilného studenta, který je všeobecně považován za idola všech dívek (viz ukázka 14). Přesto je však milý a plachý. V příběhu též nejsou zmínky o tom, že by již měl nějaké předchozí zkušenosti se vztahy s dívkami.

V komiksu *Hua Yi Yaojing* 花翼妖精 [Démon s květinovými křídly] se vyskytují dva chlapečtí hrdinové. O prvním se z příběhu dozvídáme pouze, že je starším spolužákem hrdinky a že se na škole těší značné oblibě. Vzhledem k tomu, jaký důraz kladou místní studenti na finanční a sociální situaci svých spolužáků, lze usuzovat, že pochází z bohaté a významné rodiny. Druhý z hrdinů je pak následníkem trůnu země, ve které se příběh odehrává. Ten se ale neztotožňuje s touto úlohou a utíká z domu.

Členové hudební skupiny *Meili Fanshe* 魅力反射 [Fascinující odraz], kteří jsou hrdiny stejnojmenného komiksu, jsou rozmazlené hvězdy, se kterými se každý touží setkat. Jsou si vědomi svého výjimečného postavení, kterého často zneužívají, a rádi se chovají k lidem přezíravě a neuctivě, jsou též zvyklí na to, že se jim vždy podaří dosáhnout, čeho si záměrně, a to bez ohledu na ostatní lidi (viz ukázka 17, 18). Veškerý svůj čas tráví činnostmi spojenými s působením ve své hudební skupině. O nejmladším členovi skupiny se pak dozvídáme, že jej tato role vysiluje, a proto je často naštvaný na lidi okolo sebe.

Tianxin Ling Juli 甜心零距離 [Nulová vzdálenost od miláčka] je příběh, jehož hlavním hrdinou je středoškolák vynikající ve hře na housličky *erhu* 二胡. Sice je mezi spolužáky oblíbený a zároveň má i své fanynky, nicméně je samotářský a poněkud uštěpačný.

Příběh *Baiyi Gongzhu* 百億公主 [Desetimiliardová princezna] má dva hlavní hrdiny. První z hrdinů je slavný zpěvák, který s hrdinkou příběhu chodil pouze ve chvíli, kdy to pro něj bylo výhodné, nicméně když se hrdinka dostala do problémů, nejprve si našel milenku, a později hrdinku opustil. Oproti tomu druhý z hrdinů se do dívčí hrdinky zamiluje nezištně a pomáhá jí.

5.4. Přátelství

Hrdinky většiny komiksů zpravidla nemají přátele, kteří by výrazněji zasáhli do děje jednotlivých příběhů. Buďto se přátelí s chlapci, ovšem v takovémto vztahu se postupně začíná projevovat milostné napětí (viz ukázka 20), nebo mají kamarádky z řad spolužaček, které ovšem pro děj příběhu nejsou nijak zásadní, hrdinky s nimi nemají potřebu trávit svůj volný čas, či se s nimi radit o svých starostech. Pokud pak tyto kamarádky v průběhu příběhu náhle zmizí, hrdinku to vůbec neovlivní a taková situace ani není v komiksu dále vysvětlená.

Chlapečtí hrdinové v komiksech oproti tomu mají kamarády o něco častěji, zároveň z příběhů vyplývá, že přátelství je pro ně důležitější než pro dívky. Nicméně vzhledem k tomu, že jednotlivé příběhy jsou pojednávány z pohledu dívek, důkladnějšímu popisu přátelství mezi chlapci v komiksech není věnován větší prostor.

V příběhu *Lovely Wu Suo Bu Zai* 無所不在 [Všudypřítomná] přátelství hraje poměrně významnou roli. Poté, co se hlavní hrdinka zamiluje do svého spolužáka, se jí ujímají jeho dva kamarádi, postupně se s ní sbližují a slibují jí pomáhat (viz ukázka 6). Tito dva kamarádi jsou

nicméně důležití hlavně pro chlapeckého hrdinu, který je kvůli své rodinné situaci velmi osamělý a kamarádi pro něj nahrazují rodinu.

Nicméně v dalším komiksu *Jipai Gongzhu* 雞排公主 [Princezna od kuřecích řízků] již hlavní hrdinka nemá přátele, kteří by pro příběh byli jakkoliv významní. Sice spolu s ní je v klubu studia a konzumace kuřecích řízků ještě další dívka a chlapec, nicméně v příběhu nijak aktivně nevystupují a ani když se hrdinka zasazuje o zachování jejich školního klubu, tak se spolu s ní nijak neangažují. Navíc výše zmíněná dívka se patrně zamilovala do hlavního hrdiny, takže lze soudit, že bude v pozici k hlavní hrdince představovat spíše sokyni (viz ukázka 7, 8). Chlapecký hrdina pak v příběhu nemá nikoho, kdo by zde vystupoval v roli jeho kamaráda.

V příběhu *Hua Jia* 花嫁 [Květinka se vdává] hrdinka nemá žádné kamarády, pouze ji na jejích cestách doprovází její osmiletá služebná (viz ukázka 9). Její mužský protějšek též nemá v příběhu zmíněné žádné přátele.

V komiksu *Youji Nanhai* 有機男孩 [Biokluk] hlavní hrdinové obou příběhů vystupují v druhém příběhu zároveň jako vedlejší postavy a kamarádi hlavních hrdinů. Hlavní hrdinky jsou nejdříve v roli rivalů a žárlí na sebe, později se ale sbližují. Nicméně jejich přátelství pro děj příběhu není zásadní. Chlapečtí hrdinové pak jsou kamarádi, kteří spolu rádi tráví čas a mají společné záliby (viz ukázka 10), ale ani zde není přátelství důležitým prvkem pro děj příběhu.

Hrdinka příběhu *Qingchun Wu San* 青春無散 [Mládí se nevzdává] v příběhu nemá ani kamarády, ani spolužáky, kteří by se s ní bavili, s výjimkou problémového spolužáka, kterého doučuje. Tento spolužák je oproti tomu obklopen ostatními členy party, jejímž je vůdcem, a s nimiž tráví svůj volný čas.

Příběh *Mei Meng* 美夢 [Krásný sen] má za hrdinku dívku, jejíž spolužačka je popisovaná jako její nejlepší kamarádka (viz ukázka 14), nicméně i zde je role přátelství pro příběh minimální. Chlapecký hrdina je pak popsán jako přátelský a mezi spolužáky oblíbený, ale po jeho boku se vyskytují pouze dva kamarádi, kteří se ovšem s hlavním hrdinou baví, jen když se jim to hodí (viz ukázka 15).

V příběhu *Hua Yi Yaojing* 花翼妖精 [Démon s květinovými křídly] se hlavní hrdinka sbližuje se starším spolužákem, který jí pomáhá s orientací ve škole, nicméně tento vztah postupně začne přerůstat v zamilovanost ze strany spolužáka. Podobně tak bude probíhat i hrdinčin vztah s princem, se kterým se v průběhu děje seznamuje a pomáhá mu, ale postupně se naopak zamiluje ona do něj. Oba chlapečtí hrdinové jsou popsáni jako oblíbení a svými spolužáky vyhledávaní, nicméně ani zde v příběhu nefiguruje žádná jiná postava v roli kamaráda.

Hrdinka komiksu *Meili Fanshe* 魅力反射 [Fascinující odraz] sice nejprve měla spolužačky vystupující v roli kamarádek, ovšem tyto se hned v první kapitole prvního dílu vytrácí z příběhu poté, co hrdinka na přání otce mění školu. Nadále pak hrdinka v příběhu nemá žádné jiné kamarády. Co se týče chlapeckých hrdinů, tak ti spolu jakožto členové hudební skupiny navzájem udržují přátelské vztahy.

V příběhu *Tianxin Ling Juli* 甜心零距離 [Nulová vzdálenost od miláčka] má sice hlavní hrdinka přátelské vztahy se spolužáky, kteří se zajímají o její sportovní kariéru a fandí jí, nicméně ani zde není žádná výrazná či pro příběh zásadní postava kamaráda. Později když mezi hrdiny příběhu dojde k výměně škol, se ale hlavní hrdinka seznamuje se členy judistického oddílu, přičemž nejmladší člen se s hrdinkou sbližuje, nicméně se do ní ale zamiluje (viz ukázka 20). Chlapecký hrdina je pak samotář, který svůj čas nejradši tráví na opuštěných místech.

Hrdinka příběhu *Baiyi Gongzhu* 百億公主 [Desetimiliardová princezna] nemá po svém boku žádného kamaráda, pouze muže, který jí pomáhá, protože je do ní zamilovaný. Muži vystupující v příběhu též nemají kamarády.

Důvod, proč je v komiksech přátelství zobrazováno právě takto, lze hledat v tradiční kultuře. Přátelství bylo v tradiční čínské společnosti velmi ceněno, od přátel se čekalo, že se navzájem budou podporovat a budou k sobě štedří (Boretz 2004: 171–175), s přátelstvím se též pojí realizace různých obchodních aktivit (Boretz 2004: 185). Toto se ovšem týkalo pouze mužů, přátelství mezi ženami nebylo takto ceněno (Boretz 2004: 180), a zároveň vzhledem k roli, kterou jim společnost tradičně přisuzovala, by nejspíše ani nemohlo mít stejnou úlohu jako u mužů.

Jennifer Brown (2008) ve své práci též nastiňuje teorii, že kamarádství se v dívčích komiksech vyskytuje tak málo proto, že dívky pro sebe představují spíše konkurenci v usilování o lásku svých vyvolených chlapců. Čím jsou komiksové hrdinky starší, tím více je pro ně téma lásky důležité, a tím spíše pro ně ostatní dívky představují konkurenci, nikoliv kamarádky.

5.5. Rodina

V komiksech se téma rodiny vyskytuje poměrně málo a rodinní příslušníci zpravidla moc neovlivňují děj jednotlivých příběhů. Pokud je téma rodiny zmíněno, tak dívčí hrdinky pochází

ze stabilního rodinného zázemí, nejsou v konfliktu s rodinou, zatímco chlapci často pochází z problematických rodin a vztahy s rodiči je negativně poznamenaly. V případě, že se v komiksech mluví o rodinných členech, jedná se častěji o otce (viz ukázka 13, 18), matky jsou v příbězích zmiňovány velmi málo.

V příběhu *Lovely Wu Suo Bu Zai* Lovely 無所不在 [Všudypřítomná] je rodina hrdinky zmíněna pouze velmi okrajově, z příběhu se dozvídáme, že hrdinka má oba rodiče a mladšího bratra. Rodina je popsána jako funkční a harmonická. Oproti tomu hlavní chlapecký protagonista pochází z nefunkční rodiny, jeho rodiče jsou workoholici, kteří se za prací odstěhovali do zahraničí a jej zanechali na Tchaj-wanu. Hrdina se tak vinou špatných rodinných vztahů cítí osamělý. Oba kamarádi chlapeckého hrdiny pak pochází z rozvedených rodin, žijí pouze s otcem a popisují, že je tato zkušenost negativně poznamenala.

Žádný z hrdinů příběhu *Jipai Gongzhu* 雞排公主 [Princezna od kuřecích řízků] nezmiňuje svou rodinu.

V komiksu *Hua Jia* 花嫁 [Květinka se vdává] je rodina hlavní hrdinky popsána poměrně podrobně. Rodiče jsou vykreslení jako milující, hrdinku podporují a dávají jí velký prostor k samostatnému jednání a rozvíjení činností, které ji baví, přestože tyto jsou často v rozporu s obecně přijímanými zásadami, jak by se měla chovat dívka v hrdinčině postavení (viz ukázka 9). Rodiny ostatních postav vystupujících v příběhu nejsou zmíněny.

Komiks *Youji Nanhai* 有機男孩 [Biokluk] má více hlavních hrdinů, nicméně téma rodiny je zmíněné pouze u dvou z nich, konkrétně u obou protagonistů druhého příběhu. Zatímco dívka se o své rodině zmiňuje pouze velmi okrajově a evidentně má s rodinnými příslušníky dobré vztahy, tak její chlapecký protějšek má se svou rodinou špatné vztahy, nejen že si sám vydělává na živobytí, ale dokonce i zmiňuje, že jeho matka byla alkoholička, která jej v dětství týrala, než později zemřela (viz ukázka 11).

O rodině hrdinky příběhu *Qingchun Wu San* 青春無散 [Mládí se nevzdává] se z příběhu lze dozvědět pouze toliko, že žije jen s otcem, který je poněkud přísný a hlídá si svou dceru, aby se mimo jiné držela dál od chlapců. Z náznaků lze též usuzovat, že matka hlavní hrdinky je po smrti (viz ukázka 13). Tématu rodiny chlapeckého hrdiny je ovšem věnován větší prostor. Hrdinův otec je popisován jako vlivný a bohatý člověk, který po synovi ve škole urovnává následky jeho problémového chování (viz ukázka 12). Přesto však hrdina tvrdí, že má s otcem špatné vztahy.

Dívčí postavy komiksu *Mei Meng* 美夢 [Krásný sen] se o své rodině v příběhu nikde nezmiňují. V příběhu ale vystupuje matka hlavního hrdiny, která se chová poněkud dětinsky, nicméně vůči svému synovi i dívčí hrdince vystupuje mile a vstřícně.

V příběhu *Hua Yi Yaojing* 花翼妖精 [Démon s květinovými křídly] žije hrdinka pouze se svým otcem, se kterým má velmi blízký a harmonický vztah. Téma rodiny u ostatních protagonistů příběhu není nijak rozvedeno (viz ukázka 16).

Hrdinka komiksu *Meili Fanshe* 魅力反射 [Fascinující odraz] žije sama pouze s otcem (viz ukázka 18), který ovšem většinu času tráví v práci a na hrdinku nemá moc času. Jejich vztah patrně není bezproblémový a otec za dceru činí rozhodnutí, která negativně a výrazně ovlivňují její život (bez předchozí dohody ji přiměje změnit školu, nastěhuje do jejich bytu dva členy hudební skupiny a zároveň po ní chce, aby vykonávala pro ni náročnou a nepříjemnou práci [viz ukázka 18]). O rodinách jednotlivých členů hudební skupiny se příběh nijak nezmiňuje.

V příběhu *Tianxin Ling Juli* 甜心零距離 [Nulová vzdálenost od miláčka] se hrdinčini rodiče vyskytnou pouze v letmé zmínce na začátku příběhu, ze které lze usuzovat, že podporují hrdinčinu sportovní kariéru. Nicméně později se v příběhu nevyskytují a nijak se nevyjadřují ani k tak zásadnímu kroku, jakým je změna školy jejich neplnoleté dcery.

Hrdinka příběhu *Baiyi Gongzhu* 百億公主 [Desetimiliardová princezna] řeší vážné rodinné problémy. Na začátku příběhu její otec, se kterým měla pravděpodobně dobré vztahy, spáchá sebevraždu. Oproti tomu s matkou si hrdinka moc nerozumí a odmítá plnit její přání. Nejprve se tak hrdinka postaví proti svatbě, kterou se jí matka snaží domluvit, a později, když se matka rozhodne přestěhovat se do Hongkongu, hrdinka též odmítne (viz ukázka 21), radši sama zůstane na Tchaj-wanu a s matkou přestane udržovat kontakt.

Relativně malá role tématu rodiny v komiksech je poněkud zvláštní vzhledem k tomu, že pro tchajwanskou společnost je rodina velmi důležitá. Rodina v životech tchajwanských dospívajících hraje významnou roli. V souladu s čínskou tradicí se od dětí očekává, že budou své rodiče poslouchat a projevovat jim úctu (Slater 2004: 231). Rodiče též zastávají názor, že pro jejich dítě je nejlepší přísný režim a svým dětem tak pečlivě plánují denní program, jehož největší část zabírá čas strávený studiem a přípravou do školy (Slater 2004: 232). Četba komiksů tak patrně může představovat vítaný únik z takovéto reality, odpočinek od přísného řádu, který je vynucovaný právě rodinou.

Důvod, proč se v komiksech vyskytují většinou pouze otcové, zatímco matky v příbězích téměř nefigurují, může být skutečnost, že v případě rozvodů tchajwanské zákony až do roku 1996 upřednostňovaly umístění dítěte do péče otce. Poté sice došlo ke změně zákona a matky začínají být postupně favorizovány,²⁶ ovšem vzhledem k tomu, že komiksový průmysl je značně konzervativní (Prough 2011: 90), trvá nejspíše delší dobu, než tato skutečnost začne být v příbězích reflektovaná.

5.6. Přístup ke vzdělání, mimoškolní aktivity, životní cíle

V devíti z deseti komiksů z vybraného vzorku hrdinky studují školu (viz ukázka 5, 6, 7, 8, 12, 14, 15, 16, 18, 19, 20). Nicméně tato skutečnost v příbězích nehraje významnější roli, téma problémů spojených se studiem na škole (příprava na testy či přijímací zkoušky, vztahy s učiteli...) se v příbězích prakticky neobjevuje. Hrdinky se zpravidla o své vzdělání samy nezajímají a ani jejich rodiče se nestarají o to, jak jejich děti ve škole prospívají. Přes nezáměr o studium však hrdinky ve škole dosahují dobrých výsledků (viz ukázka 12) a o žádné z hrdinek se z příběhu nedozvídáme, že by řešila problémy spojené se studiem na škole.

U chlapeckých hrdinů je situace mírně odlišná, a sice v tom, že ve škole většinou nedosahují tak dobrých výsledků jako jejich dívčí protějšky (viz ukázka 12). Tato situace možná může být způsobena jednak skutečností, že chlapci na rozdíl od dívek nemají tak stabilní rodinné zázemí, a také tím, že se chlapci na rozdíl od dívek věnují většímu množství mimoškolních aktivit.

Co se týče mimoškolních aktivit, tak hrdinky jednotlivých příběhů nemají mnoho činností, kterým by se věnovaly a které by je bavily. V příbězích ani není rozvedeno, jakým způsobem hrdinky tráví svůj volný čas. Chlapci na rozdíl od dívek mají o něco více aktivit, které je baví a které vykonávají ve svém volném čase.

Hrdinky ani hrdinové většiny příběhů nemají žádné životní cíle, aspirace, sny či plány do budoucna, kterých by se v příběhu snažili dosáhnout. Z příběhů vyplývá, že se budoucností obecně vůbec nezabývají.

V příběhu *Lovely Wu Suo Bu Zai* 無所不在 [Všudypřítomná] všechny postavy studují stejnou střední školu. O hlavní hrdince nevíme, jaký vztah má ke škole či jaké má studijní výsledky. O chlapeckém hrdinovi akorát víme, že se snaží dosahovat co nejlepších studijních

26 Citováno podle <https://academic.oup.com/lawfam/article-abstract/15/2/185/917211>, navštíveno dne 5. 5. 2018

výsledků, protože jinak by jej rodiče nenechali žít samotného na Tchaj-wanu, nicméně hrdina působí, že má jinak ke škole dosti vlažný vztah. Hrdinové tohoto příběhu nemají žádné záliby či aktivity, kterým by se věnovali mimo školu. Stejně tak hrdinové nemají ani žádné sny či plány do budoucna, které by se snažili naplnit.

Hrdinové komiksu *Jipai Gongzhu* 雞排公主 [Princezna od kuřecích řízků] jsou členy školních klubů a věnují aktivitám, které je baví: chlapecký hrdina ta tráví svůj volný čas hraním na elektrickou kytaru, zatímco dívčí hrdinka se spolu se svými dvěma kamarády věnuje studiu a konzumaci kuřecích řízků. Z příběhu ovšem nemáme žádné informace týkající se okolností studia hrdinů komiksu ani jejich životních aspirací.

Příběh *Hua Jia* 花嫁 [Květinka se vdává] je vzhledem k tomu, v jakém prostředí se odehrává, poněkud výjimečný. Dívčí hrdinka má za cíl vdát se podle svých představ a ve svém volném čase se ráda věnuje bojovým sportům (viz ukázka 9). Její mužský protějšek se zase věnuje bezplatnému vzdělávání chudých lidí.

O přístupu hrdinů komiksu *Youji Nanhai* 有機男孩 [Biokluk] ke vzdělání či o jejich životních cílech a snech se z příběhu nelze nic dozvědět. Dívčí hrdinky tohoto komiksu ani nemají žádné činnosti, jimž by se ve volném čase věnovaly. Chlapeckí protagonisté se ve svém volném čase věnují modernímu tanci (viz ukázka 10). Jeden z hrdinů též ve svém volném čase pracuje v restauraci.

Hrdinka komiksu *Qingchun Wu San* 青春無散 [Mládí se nevzdává] je výborná studentka, studium ji baví a ve svém volném čase ještě navíc doučuje svého spolužáka. O jejích dalších plánech do budoucna ale nic nevíme. Chlapecký hrdina má oproti tomu ve škole problémy, nejen že zaostává ve studiu, ale je i v častém konfliktu s učiteli (viz ukázka 12). Nicméně poté, co jej začne doučovat jeho spolužačka, si postupně ke vzdělání vytváří pozitivní vztah a jeho chování se celkově začne zlepšovat.

Hrdinka příběhu *Mei Meng* 美夢 [Krásný sen] má za životní poslání dávat dohromady zamilované lidi, čehož díky svým nadpřirozeným schopnostem dosahuje pomocí pečení dortů zamilovanosti. Kromě toho je též pilnou studentkou. Její chlapecký protějšek je excelentní student, který učení věnuje i mnoho svého volného času (viz ukázka 14). O jiných zájmech hrdinů či jejich aspiracích nás příběh neinformuje.

V příběhu *Hua Yi Yaojing* 花翼妖精 [Démon s květinovými křídly] je zmíněno, že studium na škole, kde se příběh odehrává, bylo hrdinčiným velkým snem (viz ukázka 16). Dále už zde

ovšem téma vzdělání ani aspirací hrdinů příběhů není rozvíjeno. Stejně tak se příběh nezmiňuje ani o způsobu, jakým hrdinové příběhu tráví svůj volný čas.

V příběhu *Meili Fanshe* 魅力反射 [Fascinující odraz] hrdinka hned na začátku příběhu popisuje, že jejím snem je stát se módní návrhářkou. Tato skutečnost již ovšem později v příběhu prakticky není zmíněna a nezdá se, že by se hrdinka o jeho splnění nějak zasazovala. O způsobu, jakým probíhají hrdinčina studia či jaký vztah k nim dívka zaujímá, se z příběhu nelze mnoho dozvědět. Jinak veškerý svůj volný čas hrdinka tráví výkonem práce. Chlapečtí hrdinové sice chodí do školy, ale studiu se patrně moc aktivně nevěnují, protože většinu jejich času zabírají činnosti spojené s fungováním jejich hudební skupiny, jako je nácvik písní a tance, focení, či rozhovory pro média. Žádné další informace týkající se jejich oblíbených aktivit či jiných plánů do budoucna, které by neměly souvislost s jejich hudební skupinou, nemáme.

Hrdinka příběhu *Tianxin Ling Juli* 甜心零距離 [Nulová vzdálenost od miláčka] většinu svého času věnuje cvičení juda, v čemž skutečně vyniká (viz ukázka 19). Nicméně tato činnost ji postupně přestává naplňovat a vyčerpává ji. Kromě toho také chodí do školy, ovšem z příběhu nelze zjistit jaký je hrdinčin vztah ke vzdělání. Chlapecký hrdina příběhu zase vyniká ve hře na housličky *erhu* 二胡, nicméně o jeho dalších činnostech, studiu či plánech do budoucna se příběh nezmiňuje.

Baiyi Gongzhu 百億公主 [Desetimiliardová princezna] má za hrdinku cílevědomou dívku mající ambiciózní plán do budoucna – obnovit firmu podnikající v zábavním průmyslu, kterou předtím vlastnil její zemřelý otec a která později zkrachovala. Aby získala zkušenosti v oboru a aby si též vydělala na živobytí, tak pracuje v televizní společnosti. Kromě toho také studuje střední školu, nicméně tato skutečnost není pro příběh příliš významná a o hrdinčině vztahu ke studiu se nic nedozvídáme. Vzhledem k tomu, že mužští hrdinové jsou již pracující, o jejich vztahu ke vzdělání se v příběhu nemluví. První z nich je zpěvák, o němž ale nemáme další informace. Druhý pak pracuje na nevýznamné pozici v televizní společnosti, ve svém volném čase rád hraje na kytaru a skládá písně, v budoucnosti by pak chtěl spolu s hlavní hrdinkou pracovat na obnovení výše zmíněné firmy.

Důvodů, proč je téma vzdělání a životních cílů v komiksech pro dospívající dívky takto opomíjeno, bude patrně více.

Jedním z nich je nejspíše skutečnost, že vzdělání je pro tchajwanskou společnost velmi důležitou hodnotou, a proto jsou děti již od malička vychovávány k tomu, aby se mu věnovaly

co nejvíce, takže kvůli přípravě do školy jim nezbývá téměř žádný volný čas a je na ně v této oblasti vyvíjen neúměrně velký tlak (Slater 2004: 228–230). Čtení komiksů tohoto žánru má v první řadě zábavnou a rekreační funkci, a proto představují svého druhu únik z reality, nechťejí svým čtenářům připomínat nepříjemnou skutečnost.

Další důvod lze spatřovat v hodnotách spojených s fenoménem dívčí kultury *shōjo bunka* 少女文化, ze kterého se žánr komiksu pro dospívající dívky postupně vyvinul. Mezi tyto hodnoty mimo jiné patřila výchova dívky k rodinnému životu v soukromí, očekávalo se, že se z ní později stane žena v domácnosti. Vzdělání pro lepší uplatnění ve veřejném životě a získání zaměstnání tak bylo nežádoucí (MacWilliams 2008: 116). Vzhledem k tomu, že takovýto pohled na roli dívek ve společnosti se mění pomalu a komiksový průmysl je značně ovlivněný staršími muži s konzervativním pohledem na svět (Prough 2011: 90), odrazy těchto hodnot tak lze nalézt i v současných komiksech.

5.7. Náboženství, tradice

Téma náboženství či vztahu k místní tradici se v příbězích téměř nevyskytuje. Výjimku tvoří příběh *Hua Jia* 花嫁 [Květinka se vdává], který díky tomu, že se odehrává v kulisách doby vlády dynastie *Qing* 清 (vládnoucí v Číně v letech 1644–1912), popisuje tradiční věštění z osmi znaků podle času narození či odkazuje na čínskou medicínu (viz ukázka 4, 9). Nicméně výsledky konzultace zdravotního stavu s lékařem v příběhu slouží pouze jako záminka, proč hrdinka odchází z domu, a věštby týkající se manželství s ošklivým mužem se hrdinka též vzepře (viz ukázka 9). Příběh *Mei Meng* 美夢 [Krásný sen] čerpá inspiraci z taoistické mytologie, hrdinka je převtělenkyní liščí taoistické bohyně a má schopnost zajistit, aby se lidé do sebe zamilovali, čehož dosahuje pomocí pečení dortů lásky (viz ukázka 14). V komiksu *Baiyi Gongzhu* 百億公主 [Desetimiliardová princezna] je pak zobrazen tradiční pohřeb (viz ukázka 22). V příběhu *Youji Nanhai* 有機男孩 [Biokluk] se objevuje popis rituálu na přivolání lásky, ovšem zde se jedná spíše o pověrčivost, nikoliv o zavedenou náboženskou praxi či odkaz na tradici.

Důvodem, proč se toto téma v komiksech pro dospívající dívky objevuje tak málo, je patrně skutečnost, že pro tento žánr je stěžejní popis prožívání silných emočních prožitků. V komiksech

pro dospívající chlapce najdeme větší množství témat, časté jsou popisy různých bojů ve fantastických světech, které čerpají inspiraci právě z náboženství a mytologie, oblíbené jsou též příběhy inspirované historickými událostmi či odehrávající se v nějakém z historických období staré Číny. Oproti tomu dívčí komiksy v náboženství, mytologii ani místní tradici nenacházejí potřebnou inspiraci (Thomas 2012: 33–34).

6. Závěr

Příběhy z vybraného vzorku komiksů naplňují požadavky žánru. Jak odpovídá konvencím konzumní literatury, děj je šablonovitý, poměrně komplikovaný a hraje v něm důležitou roli prvek náhody. Jednotlivé postavy jsou popsány schématicky a v příbězích figurují zejména jako nositelé děje.

Ve vybraných komiksech je zároveň reflektovaná společenská realita, aniž by byla podrobena jakékoliv kritice a hrdinové se chovají v souladu se současnými tchajwanskými společenskými normami, čímž se tyto normy dále utvrzují a šíří. V příbězích se tak zrcadlí problémy soudobé tchajwanské společnosti související s nerovným postavením mužů a žen. Dívkám vystupujících v jednotlivých komiksech se tak nedostává možnosti plně rozhodovat o svém životě, často se nachází ve vleku událostí či za ně činí rozhodnutí jiná osoba, zatímco chlapci v příbězích takovéto problémy neřeší. Hrdinky jsou též velmi submisivní ve vztahu k opačnému pohlaví, své milostné problémy nejsou schopny řešit samy a čekají na jednání svých chlapeckých protějšků. Na hlavní chlapecké a dívčí hrdiny jsou také kladeny odlišné morální požadavky. Zatímco od dívek se očekává, že budou poslušné, milé a nevinné, u chlapců je naopak žádoucí, aby již měli předchozí zkušenosti s romantickými vztahy či aby byli v opozici vůči autoritám.

Příběhy též mají velice omezený okruh témat, stěžejním je pro ně zejména prožívání milostného citu hlavní hrdinky ke svému chlapeckému protějšku. Ostatní témata, jako například mimoškolní aktivity, rodinné vztahy, přátelství či cíle, jichž by se hrdinové snažili dosáhnout v budoucnosti, v příbězích hrají spíše okrajovou roli. Tím se příběhy odlišují jednak od dívčí literatury, kterou známe z našeho prostředí, ale i od dívčího komiksu pro dospívající dívky vznikajícího v současném Japonsku, srovnání těchto jednotlivých žánrů však přesahuje rozsah této práce a zasloužilo by si podrobnější zkoumání.

Vzhledem ke skutečnosti, že autoři vybraného vzorku komiksů jsou stále činní a i v současné době tvoří nová díla, prostor pro další zkoumání se jistě nabízí i ve srovnání jejich nových komiksů s komiksy zkoumanými v této práci. Bylo by tak možné zjistit nejen, jak se žánr dívčího komiksu v současné době na Tchaj-wanu vyvíjí, ale i jakým způsobem se dále proměňují společenské hodnoty v tchajwanské společnosti.

7. Seznam literatury

7.1. Prameny

Ke Li 顆粒 (2011). *Lovely Wu Suo Bu Zai* Lovely 無所不在 [Všudypřítomná]. Taipei: Jianduan.

Lin Minxuan 林珉萱 (2010). *Jipai Gongzhu* 雞排公主 [Princezna od kuřecích řízků]. Taipei: Jianduan.

Lin Yuqin 林玉琴 (2008). *Hua Jia* 花嫁 [Květinka se vdává]. Taipei: Weixiang.

Mi Silin 米絲琳 (2010). *Youji Nanhai* 有機男孩 [Biokluk]. Taipei: Jianduan.

Peng Xuefang 彭雪芳 (2007). *Qingchun Wu San* 青春無散 [Mládí se nevzdává]. Taipei: Jianduan.

Qiao Ying 喬英 (1999). *Mei Meng* 美夢 [Krásný sen]. Taipei: Kuang Long.

San Yuetu 三月兔 (2007). *Hua Yi Yaojing* 花翼妖精 [Démon s květinovými křídly]. Taipei: Jianduan.

Wu Rouxuan 吳柔萱 (2005). *Meili Fanshe* 魅力反射 [Fascinující odraz]. Tainan: Zhanghong Chubanshe.

Yi Huan 依歡 (2008). *Tianxin Ling Juli* 甜心零距離 [Nulová vzdálenost od miláčka]. Taipei: Guoli Chubanshe.

Yu Jiayan 俞家燕 (2007). *Baiyi Gongzhu* 百億公主 [Desetimiliardová princezna]. Taipei: Qingwen Chubanshe.

7.2. Sekundární literatura

Anru Lee (2004): „Between Filial Daughter and Loyal Sister – Global Economy and Family Politics in Taiwan“. In: C. Farris, A. Lee, M. Rubinstein (eds.), *Women in the New Taiwan: Gender Roles and Gender Consciousness in a Changing Society*. New York: M. E. Sharpe, Inc.

Boretz, Avron (2004): „Carousing and Masculinity: The Cultural Production of Gender in Taiwan“. In: C. Farris, A. Lee, M. Rubinstein (eds.), *Women in the New Taiwan: Gender Roles and Gender Consciousness in a Changing Society*. New York: M. E. Sharpe, Inc.

- Brown, Jennifer L. (2008). „Female Protagonists in Shōjo Manga – From the Rescuers to the Rescued“. Nepublikovaná diplomová práce. University of Massachusetts Amherst.
- Čapek, Karel (1984). *Marsyas. Jak se co dělá*. Praha: Československý spisovatel.
- Dueben Alex (2014). „Puck Magazine and the Birth of Modern Political Cartooning“. *Splitsider*. Dostupné na <http://splitsider.com/2014/09/puck-magazine-and-the-birth-of-modern-political-cartooning/> (navštíveno dne 8. 5. 2018).
- Fairbank, John King (1992). *China: A New History*. Cambridge, Massachusetts: The Belknap Press of Harvard University Press.
- Groensteen, Thierry (2005). *Stavba komiksu*. Brno: Host.
- Huang Chung-shan; Hetherington, William (2018). „Work Begins on Taichung Comic Museum, Film Center“. *Taipei Times*. Dostupné na <http://www.taipeitimes.com/News/taiwan/archives/2018/04/04/2003690650> (navštíveno dne 7. 4. 2018).
- Chen Hongyao, Zhang Qinglong, Yang Ruosheng (eds.) (2000). *Taiwan Comix 2*. Taipei: Xingzhengyuan Xinwen Ju.
- Cheng, Sabine; Ko Lin (2017). „Taiwan Plans to Spend NT\$1 Billion to Develop Local Manga Sector“. *Focus Taiwan*. Dostupné na <http://focustaiwan.tw/news/aedu/201710200027.aspx> (navštíveno dne 7. 4. 2018).
- Chien, Julia. „Tales of Taiwan's Comic Artists: Persecution, Isolation and Endless Talent“. *The News Lens*. Dostupné na <https://international.thenewslens.com/article/88234> (navštíveno 7. 4. 2018).
- Katz, Paul, R., Rubinstein, Murray, A. (eds.) (2003). *Religion and the Formation of Taiwanese Identities*. New York, Basingstoke: Palgrave.
- Křivánková, Anna, Tesař, Antonín, Veselý, Karel (2017). *Planeta Nippon*. Praha: Nakladatelství Crew, s. r. o.
- Kudláč, Antonín. K. K., Studený, Jiří (eds.) (2014). *POP & BRAK – Populární literatura v kontextu proměn literární kultury*. Pardubice: Univerzita Pardubice.
- Lee, Chin-Ming (2002). „Comic Images in Taiwanese Art: An Exploration of Abject Culture“. Nepublikovaná disertační práce, University of Wollongong.

- Liu, Hung-en (2001). „Mother or Father: Who Received Custody? The Best Interests of the Child Standard and Judges' Custody Decisions in Taiwan“. *International Journal of Law, Policy and the Family* 15.2, 185–225.
- MacWilliams, Mark W. (ed.) (2008). *Japanese Visual Culture: Explorations in the World of Manga and Anime*. New York: M. E. Sharpe.
- Marcout, Lawrence (2011). „In All Seriousness“. *Taiwan Today*. Dostupné na <https://taiwantoday.tw/news.php?post=13699&unit=8,8,29,32,32,45> (navštíveno 15. 2. 2018).
- McCloud, Scott (1994). *Understanding Comics: The Invisible Art*. New York: HarperCollins.
- Mocná, Dagmar (1996). *Červená knihovna*. Praha a Litomyšl: Paseka.
- Mocná, Dagmar a Peterka, Josef (2004). *Encyklopedie literárních žánrů*. Praha: Paseka.
- Pai, Iris Erh-Ya (2017). *Sexual Identity and Lesbian Family Life: Lesbianism, Patriarchalism and the Asian Family in Taiwan*. York: Palgrave Macmillan.
- Paul, Hainer (1981). *Leidenschaft und Liebe : Trivialprosa des 18. und 19. Jahrhunderts*. Rostock: Hinstorff.
- Prough, Jennifer S. (2011). *Straight from the Heart*. Honolulu: University of Hawai'i Press.
- Sirovátka, Oldřich (1990). *Literatura na okraji*. Praha: Československý spisovatel.
- Slater, Judith J. (2004). *Teen Life in Asia*. Westport: Greenwood Press.
- Stember, Nick (2014). „Manga Formosa: The Wild World of Taiwanese Comics“. *Nick Stember*. Dostupné na: <http://www.nickstember.com/manga-from-formosa-the-wild-world-of-taiwanese-comics/> (navštíveno dne 15. 2. 2018).
- Stember, Nick (2014). „Don't Call it 'Manga': A Short Intro to Chinese Comics and Manhwa“. *Nick Stember*. Dostupné na: <http://www.nickstember.com/dont-call-manga-short-introduction-chinese-comics-manhua/> (navštíveno 15. 2. 2018).
- Š' Jü-kchun (1989). *Příběhy soudce Paoa*. Přel. Olga Lomová. Praha: Vyšehrad.
- Thomas, Joylon B. (2012). *Drawing on Tradition: Manga, Anime and Religion in Contemporary Japan*. Honolulu: University of Hawai'i Press.
- Slabý, Z. K. (ed.) (1964). *Dívky pro román*. Praha: Státní nakladatelství dětské knihy.
- Smith, Matthew, J., Duncan, Randy (eds.) (2012). *Critical Approaches to Comics: Theories and Methods*. New York: Routledge.

Wang Dengyu, Cai Jialin (eds.) (2010). *Taiwan Comix*. Taipei: Xingzhengyuan Xinwen Ju.

Wenxue Qikan Mulu Ziliaoku 文學期刊資料庫 [Katalog tchajwanských literárních periodik].

National Museum of Taiwan Literature. Dostupné na:

<http://dhtlj.nmtl.gov.tw/opencms/journal/Journal032/> (navštíveno 6. 4. 2018).

Zindel, Dagmar. „Manga Fans in Taiwan“. *Deutsche Welle*. Dostupné na

<http://www.dw.com/en/manga-fans-in-taiwan/av-40056084> (navštíveno dne 2. 4. 2018).

[Autor neuveden] „Huli Jing: The Chinese Fox“. Dostupné na <http://academia.issendai.com/fox-chinese.shtml> (navštíveno dne 10. 5. 2018).

[Autor neuveden] „The Introduction to the Development of the Wuxia Comic in Taiwan“. *Chinese Wuxia Knight-errant*. Dostupné na

http://media.huayuworld.org/culture/chinese/cul_kungfu/index.htm (navštíveno dne 7. 4. 2018).

[Autor neuveden] „Rakuten Kitazawa“. *Lambiek Comiclopedia*. Dostupné na

https://www.lambiek.net/artists/k/kitazawa_rakuten.htm (navštíveno 6. 4. 2018).

[Autor neuveden] (2013). „Oficiální předání knižního daru z Taiwanu“. *Filozofická fakulta*

Univerzity Karlovy. Dostupné na <https://www.ff.cuni.cz/2013/06/oficialni-predani-knizniho-daru-z-taiwanu/> (navštíveno dne 5. 5. 2018).

[Autor neuveden] (1998). „The Report on Women's Status in Taiwan: Legal Status“. *Yam Women*

Web. Dostupné na http://taiwan.yam.org.tw/womenweb/st/98e/e_law.htm (navštíveno dne 7. 5. 2018).

[Autor neuveden] „105 Nian Taiwan Tushu Chuban Xiankuang Jiqi Qushi Fenxi 105 年臺灣圖書出版現況及其趨勢分析 [Analýza současné situace a trendů ve vydávání knih na Tchaj-wanu roku

2016]“. *National Central Library*. Dostupné na <https://nclfile.ncl.edu.tw/files/201702/1e9f0add-3730-46ea-9b4c-b759aab5f22e.pdf> (navštíveno dne 7. 4. 2018).

8. Seznam příloh

1. ukázky přebalů komerční literatury
2. ilustrace japonských časopisů z první poloviny 20. století
3. použití tchajwanského dialektu v komiksu komiks *Lovely Wu Suo Bu Zai* Lovely 無所不在 [Všudypřítomná] od autorky Ke Li 顆粒
4. použití archaizujícího jazyku v komiksu *Hua Jia* 花嫁 [Květinka se vdává] od autorky Lin Yuqin 林玉琴
5. první ukázka z komiksu *Lovely Wu Suo Bu Zai* Lovely 無所不在 [Všudypřítomná] od autorky Ke Li 顆粒
6. druhá ukázka z komiksu *Lovely Wu Suo Bu Zai* Lovely 無所不在 [Všudypřítomná] od autorky Ke Li 顆粒
7. první ukázka z komiksu *Jipai Gongzhu* 雞排公主 [Princezna od kuřecích řízků] od autorky Lin Minxuan 林珉萱
8. druhá ukázka z komiksu *Jipai Gongzhu* 雞排公主 [Princezna od kuřecích řízků] od autorky Lin Minxuan 林珉萱
9. ukázka z komiksu *Hua Jia* 花嫁 [Květinka se vdává] od autorky Lin Yuqin 林玉琴
10. první ukázka z komiksu *Youji Nanhai* 有機男孩 [Biokluk] od autorky Mi Silin 米絲琳
11. druhá ukázka z komiksu *Youji Nanhai* 有機男孩 [Biokluk] od autorky Mi Silin 米絲琳
12. první ukázka z komiksu *Qingchun Wu San* 青春無散 [Mládí se nevzdává] od autorky Peng Xuefang 彭雪芳
13. druhá ukázka z komiksu *Qingchun Wu San* 青春無散 [Mládí se nevzdává] od autorky Peng Xuefang 彭雪芳
14. první ukázka z komiksu *Mei Meng* 美夢 [Krásný sen] od autora Qiao Ying 喬英
15. druhá ukázka z komiksu *Mei Meng* 美夢 [Krásný sen] od autora Qiao Ying 喬英

16. ukázka z komiksu *Hua Yi Yaojing* 花翼妖精 [Démon s květinovými křídly] od autorky San Yuetu 三月兔

17. první ukázka z komiksu *Meili Fanshe* 魅力反射 [Fascinující odraz] od autorky Wu Rouxuan 吳柔萱

18. druhá ukázka z komiksu *Meili Fanshe* 魅力反射 [Fascinující odraz] od autorky Wu Rouxuan 吳柔萱

19. první ukázka z komiksu *Tianxin Ling Juli* 甜心零距離 [Přímý kontakt s milým] od autorky Yi Huan 依歡

20. druhá ukázka z komiksu *Tianxin Ling Juli* 甜心零距離 [Přímý kontakt s milým] od autorky Yi Huan 依歡

21. první ukázka z komiksu *Baiyi Gongzhu* 百億公主 [Desetimiliardová princezna] od autorky Yu Jiayan 俞家燕

22. druhá ukázka z komiksu *Baiyi Gongzhu* 百億公主 [Desetimiliardová princezna] od autorky Yu Jiayan 俞家燕